Kaikkien maiden proletaarit,
yhtykää!

Kommunisti

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Lokakuu **10** 1953

JULKAISIJA: SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE

Kommunisti 9. VUOSIKERTA · 1953
LOKAKUU N:o 10
POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

YSTÄVYYDEN KAUSI

Suomen ja Neuvostoliiton kansojen suhteissa

LOKAKUUN VALLANKUMOUKSEN kymmenvuotispäivälle omistamassaan kirjoituksessa toveri Stalin sanoo mm. seuraavaa: "... Lokakuun vallankumouksen voitto merkitsee perinpohjaista murrosta ihmiskunnan historiassa, maailman kapitalismin historiallisissa kohtaloissa, perinpohjaista murrosta maailman proletariaatin vapausliikkeessä, perinpohjaista murrosta koko maailman riistettyjen joukkojen taisteluvaiheissa ja organisaatiomuodoissa, elintavoissa ja perinteissä, kulttuurissa ja ideologiassa."

Menneisyydessä tapahtuneissa vallankumouksissa riistäjät vain vaihtuivat, mutta riisto jäi. Lokakuun vallankumous sensijaan asetti päämääräkseen toiseen ihmiseen kohdistuvan kaikenlaisen riiston hävittämisen, proletariaatin diktatuurin pystyttämisen ja luokattoman sosialistisen yhteiskunnan järjestämisen.

Murskatessaan kapitalismin ja tilanherrojen vallan Venäjällä ja nostaessaan proletariaatin hallitsevaksi luokaksi Lokakuun vallankumous mursi pysyvän aukon maailman imperialismin muuriin, innoitti esimerkillään kaikkien maiden proletaarit ja aloitti siten uuden

aikakauden, proletaaristen vallankumousten aikakauden imperialismin maissa.

Mutta Lokakuun vallankumouksen sytyttävä vaikutus ei ulottunut ainoastaan imperialististen "emämaiden" proletariaattiin, vaan myös kaikkien imperialismin sorron ja puristuksen alaisina eläviin siirtomaa- ja riippuvaisessa asemassa oleviin kansoihin. Vapauttaessaan kaikki laajan Venäjän valtakunnan sorretut kansat ja kohottaessaan ne vapaiden ja tasa-arvoisten kansojen asemaan Lokakuun vallankumous innoitti esimerkillään koko maailman sorretut kansat ja osoitti niille kansallisen vapautuksen tien.

"Lokakuun vallankumous on iskenyt maailman kapitalismiin kuolettavan iskun, josta se ei enää koskaan toivu", toveri Stalin lausui kaksikymmentäkuusi vuotta sitten. Kulunut aika on täysin vahvistanut toveri Stalinin arvion.

Vaikka imperialismin onnistui verisen terrorin ja oikeistososialidemokraattisten petturien avulla välittömästi kukistaa Lokakuun voiton jälkeen eri maissa puhjenneet vallankumoukset, eivät ne ole voineet tukahduttaa työväenluokan vallankumouksellista aktiivisuutta. Se on vain kasvanut sitä mukaa kun tiedot Neuvostoliiton työtätekevien valtavista saavutuksista sosialismin rakentamisessa ovat levinneet laajojen joukkojen keskuuteen.

Lokakuun vallankumouksen ja sosialistisen järjestelmän voiton sytyttävä vaikutus kuvastuu erinomaisesti siinä, että fasistisen rautaanturan alla eläneet kansat ottivat avosylin vastaan vapauttajansa neuvostoarmeijan ja auttoivat tehokkaasti sitä lyömään lopullisesti vihollisen voimat. Eivätkä nämä kansat rajoittaneet tehtäväänsä vain tähän. Suuren esikuvansa mukaan ne tahtoivat varmistaa lopullisesti kansanvallan, maittensa kansallisen riippumattomuuden ja paremman tulevaisuuden. Monissa Euroopan maissa kansat rakentavat nyt menestyksellisesti sosialismin perustaa ystävyydessä ja kiinteässä yhteistoiminnassa suuren Neuvostoliiton kanssa.

Lokakuun vallankumouksen esimerkin innoittamina useat Aasian orjuutetut kansat nousivat 1920-luvulla kansalliseen vapaustaisteluun. Toinen voimakkaampi vapaussotien vyöry lähti liikkeelle toisen maailmansodan jälkeen. Se on tähän mennessä johtanut lopulliseen voittoon mm. Kiinassa, jonka monisatamiljoonainen kansa nyt rakentaa uutta elämää ystävyydessä Neuvostoliiton kanssa ja sen tukemana.

Kiinan, Korean, Vietnamin ym. kansojen menestyksellinen vapaustaistelu on vahvistanut tavattomasti koko demokratian ja rauhan leiriä samalla kun se kannustaa orjuutettuja kansoja uusiin ponnistuksiin vapautensa puolesta.

*

KAPITALISMIN YLEISEN KRIISIN SYVENTYESSÄ ja sodanvalmistelujen kiihtyessä, mikä on johtanut työtätekevien elinehtojen jatkuvaan heikkenemiseen, työtätekevät ovat kaikissa kapitalistimaissa liittyneet entistä suuremmin joukoin imperialisminvastaiseen demokratian ja rauhan leiriin. Rauhanpuolustajain liike kehittyy ja laajenee kaikkialla. Neuvostoliiton ja kaikkien rauhanvoimien ponnistelut kansainvälisen jännityksen laukaisemiseksi ovat jo saavuttaneet huomattavia voittoja ja yhä laajemmat piirit yhtyvät kannattamaan näitä ponnistuksia.

Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden kansojen esimerkkiä seuraten ja omien kokemustensa opettamina yhä laajemmat työtätekevien joukot monissa kapitalistimaissa ovat hylänneet oikeistososialidemokraattiset petturijohtajansa ja liittyneet yhteisrintamaan kommunistien ja muiden edistyksellisten voimien kanssa. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö tällainen perusteellinen muutos tulisi tapahtumaan ennen pitkää kaikissa kapitalistisissa maissa.

Neuvostokansa on saavuttanut kokeneen ja taitavan kommunistisen puolueensa johdolla valtavia tuloksia kommunismin rakentamisessa. Toisessa maailmansodassa neuvostovaltio löi perinpohjin imperialistiset hyökkääjät. "Maailmassa ei ole sellaisia voimia, jotka kykenisivät pysähdyttämään neuvostoyhteiskunnan jatkuvan kehittämisen". "Meidän mahtava synnyinmaamme kukoistaa ja kulkee uusia menestyksiä kohti. Meillä on kaikki mahdollisuudet täydellisen kommunistisen yhteiskunnan rakentamiseen", toveri Malenkov lausui NKP:n ja XIX edustajakokouksessa.

Neuvostoliiton ulkopolitiikka on ollut ja on johdonmukaista rauhanpolitiikkaa. Neuvostovaltio puolustaa kaikkien kansojen riippumattomuutta ja tasa-arvoisuutta imperialistista sorto- ja hyökkäyspolitiikkaa vastaan. "Neuvostoliitolla ei ole alueellisia vaatimuksia millekään valtiolle, ei myös ainoallekaan naapurivaltiolle . . . On sanomattakin selvää, että meidän maamme ja eräiden naapurivaltioiden yhteiskunnallistaloudellisten järjestelmien eroavaisuudet eivät voi olla esteenä ystävällisten suhteiden lujittamiselle niiden kesken", toveri Malenkov sanoi Neuvostoliiton Korkeimman neuvoston istunnossa pitämässään puheessa.

*

NEUVOSTOLIITON JA SUOMEN SUHTEIDEN KEHITYS viime vuosien aikana on erinomaisena osoituksena tästä. Kun Neuvostoliiton taholta vuonna 1948 tehtiin aloite ystävyys-, yhteistyö- ja keskinäisen avunantosopimuksen solmimisesta maittemme välillä, sopimuksen kiihkeimmät vastustajat esittivät, että sen hyväksyminen tulee merkitsemään Suomen riippumattomuuden menettämistä. Kokemus on nyt osoittanut, että ystävyyssopimus on vahvistanut Suomen asemaa län-

tisten suurvaltojen harjoittamaa taloudellista ja poliittista painostusta vastaan ja edistänyt rauhan ja turvallisuuden lujittamista Euroopan pohjoisosassa.

Ystävyyssopimuksen pohjalla solmittiin v. 1950 maittemme välinen viisivuotinen taloudellinen sopimus ja myöhemmin solmitut lisäsopimukset ovat johtaneet taloudellisten yhteyksien huomattavaan laajenemiseen Suomen ja Neuvostoliiton kesken.

Ei ole vaikeata kuvitella, miten tukalassa asemassa maamme olisi nyt, jos olisi täysin seurattu kokoomuksen ja sosialidemokraattisen oikeistojohdon suosittelemaa "kylmän sodan" politiikkaa suhteissa Neuvostoliittoon. Monet tuotantolaitokset seisoisivat kylmillään, työttömien joukko olisi suurempi ja työtätekevien elintaso poljettu vielä nykyistäkin alemmaksi. Mitä poliittisia ehtoja olisikaan sisältynyt niiden elintärkeiden tarvikkeiden hankkimiseen lännestä, joita Suomi nykyään saa Neuvostoliitosta ja kansandemokratian maista ilman minkäänlaisia poliittisia ehtoja.

Suomen ja Neuvostoliiton kesken solmittujen sopimusten pohjalla ovat myös kehittyneet kansojemme väliset kulttuurisuhteet. Sotien päättymiseen saakka vallinneen pimennyskauden jälkeen kansamme laajat kerrokset ovat saaneet tilaisuuden yksityiskohtaisemmin tutustua suuren naapurimaamme elämänoloihin ja kulttuuriin. Kansojemme keskeisellä kulttuurivuorovaikutuksella on ollut korvaamaton merkitys ystävällisten ja luottamuksellisten suhteiden lujittamiselle.

Vaikka Suomen ja Neuvostoliiton keskeisten suhteiden rauhanomainen kehitys on kaikin puolin vastannut kansamme perusetuja, löytyy maassamme vielä sangen vaikutusvaltaisia voimia, jotka tekevät kaikkensa vahingoittaakseen näitä suhteita. Kansamme peruseduista piittaamatta nuo epäkansalliset ainekset ovat toimineet määrätietoisesti estääkseen maittemme välisten valtiosopimusten solmimisen, jarruttaakseen kauppavaihdon ja kulttuurivuorovaikutuksen lisääntymistä, levittääkseen kansamme keskuuteen vääriä ja valheellisia tietoja naapurimaamme oloista ja politiikasta ja kylvääkseen vihaa neuvostokansaa kohtaan.

Sallimalla neuvostovihamielisten ja revanshihenkisten piirien avoimen neuvostovastaisen propagandan harjoittamisen, fasististen ja puolisotilaallisten järjestöjen toiminnan ja Neuvostoliittoa vastaan tähdätyn sotilaallisen valmistelun maamme hallitus ei ainoastaan laiminlyö maamme ja kansamme etujen valvomista vaan myös rikkoo hyväksymiään valtiosopimuksia.

Tällaista taustaa vasten katsottuna on ymmärrettävissä Neuvostoliiton Ministerineuvoston puheenjohtajan Malenkovin lausunto, jossa hän maittemme välisen ystävyyssopimuksen suureen merkitykseen viitaten toteaa, että "on tarpeen, että ei ainoastaan meidän hallituksemme, vaan myös Suomen hallitus toteuttaa sitä järkkymättä käytännössä."

Lokakuun vallankumouksen 35-vuotispäivän johdosta pitämässään puheessa ministeri Törngren lausui mm. seuraavaa: "Me suomalaiset olemme tulleet yhä vakuuttuneimmiksi siitä, että me voimme rakentaa kansamme tulevaisuuden kestävälle pohjalle vain silloin kun rakennuksen perustana ovat maamme ja itäisen naapurimaan väliset ystävälliset suhteet. Tästä on puhuttu paljon, mutta siitä ei voida milloinkaan puhua liikaa. Vielä tärkeämpää kuin puhuminen on kuitenkin tähän päämäärään pyrkiminen käytännöllisen toiminnan muodossa."

Todellakin, hallitukselta odotetaan tekoja kansojemme välisten ystävällisten suhteiden lujittamiseksi, eikä vain pelkkiä sanoja ja vielä vähemmän kansamme etua vahingoittavaa toimintaa.

*

SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE on perustamisestaan lähtien taistellut Suomen ja Neuvostoliiton kansojen välisen ystävyyden lujittamisen puolesta. Voimme olla ylpeitä siitä, että maamme virallinen taho tunnustaa nyt puolueemme ulkopoliittisen linjan oikeaksi. Vielä suurempi merkitys on kuitenkin sillä, että yhä laajemmat kansanjoukot antavat kannatuksensa puolueemme noudattamalle rauhan ja ystävyyden politiikalle ja vaativat maamme hallitukselta tekoja ystävyyssopimuksen kirjaimen ja hengen toteuttamisessa. Kansanjoukkojen poliittinen valppaus ja aktiivinen toiminta on varmin tae siitä, että epäkansalliset seikkailupolitiikan harrastajat eivät pääse räjäyttämään kansojemme välille rakentunutta ystävyyden siltaa.

Laajat kansalaispiirit odottavat hallitukselta ystävyyssopimuksen kolmannen artiklan mukaisia tekoja kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. On korkea aika ryhtyä toimenpiteisiin sulun asettamiseksi sille Neuvostoliittoa vastaan tähdätylle valhe- ja parjauspropagandalle, joka maassamme on viime aikoina entisestään lisääntynyt. Rauhantahtoinen kansamme vaatii Neuvostoliittoa vastaan tähdättyjen sotilaallisten valmistelujen lopettamista ja yhä avoimemmaksi käyneen fasistisen toiminnan ehkäisemistä.

Lokakuun suuren sosialistisen vallankumouksen esimerkin innostamana yhä laajemmat työtätekevien joukot maassamme ovat yhdistäneet voimansa taistelussa elinetujensa, demokraattisten oikeuksien ja sosialismin suuren asian puolesta. Tätä taistelua johtaa Kommunistinen puolue, joka Neuvostoliiton maineikkaan Kommunistisen puolueen kokemuksista oppia ottaen on kehittynyt voimakkaaksi ja taistelukykyiseksi puolueeksi, puolueeksi, johon Suomen työkansa voi luottaa. Ei ole sitä voimaa, joka voisi estää Suomen kansaa astumasta Lokakuun vallankumouksen aloittamaan uuteen aikakauteen — sosialismin aikakauteen.

Aimo Aaltonen.

G. M. MALENKOV:

KANSAINVÄLINEN TILANNE ja Neuvostoliiton ulkopolitiikka*)

Toverit edustajat! Käsitellessämme sisäisiä kysymyksiämme emme luonnollisestikaan voi jättää ottamatta huomioon kansainvälistä tilannetta.

Nykyään kansainvälistä tilannetta luonnehtivat ennen kaikkea suuret menestykset, joita Neuvostoliitto, Kiinan Kansantasavalta, koko rauhan ja demokratian leiri ovat saavuttaneet taistelussa kansainvälisen jännityksen lieventämisen puolesta, rauhan puolesta, uuden maailmansodan ehkäisemiseksi.

RAUHAN ASIAN KAKSI SUURTA VOITTOA

Idässä on lopetettu verenvuodatus, joka vaati suunnattoman määrän ihmisuhreja ja jossa piili mitä vakavimpien kansainvälisten selkkausten vaara.

Koko maailman kansat ottivat mitä suurimmalla ilolla vastaan välirauhan allekirjoittamisen Koreassa. Ne pitävät sitä oikeutetusti rauhantahtoisten voimien voittona. Yli kolme vuotta rauhan ja demokratian leiri pyrki sodan lopettamiseen Koreassa. Välirauhan allekirjoittaminen on vienyt päätökseen tämän taistelun. Miljoonien ihmisten rauhantahto on kasvanut niin mahtavaksi ja tehokkaaksi voimaksi, että sotakiihkoilijain on pakko ottaa se huomioon.

Päästäessään sodan valloilleen Koreassa hyökkäyshaluiset piirit laskivat, että niiden onnistuu painaa Korean kansa polvilleen. Mutta maahantunkeutujat, jotka aloittivat sodan Korean kansandemokraattista tasavaltaa vastaan, erehtyivät laskelmissaan. Ne eivät pystyneet murtamaan sankarillista Korean kansaa. Lähtiessään sotaseikkailuun maahantunkeutujat panivat toivonsa siihen, että heidän onnistuu saavuttaa päämääränsä salamaiskun tuloksena ja ilman erikoisempia ponnistuksia. Todellisuudessa tapahtui toisin. Maahantunkeutujat joutuivat pitkälliseen veriseen sotaan ja kärsittyään suurta mieshukkaa ja sotakalustomenetyksiä, pilattuaan pahasti sotilasmaineensa heidän oli pakko luopua anastussuunnitelmistaan. Todellakin, kuten sanotaan, lähtivät villoja keritsemään, mutta palasivat itse kerittyinä.

*) Kansainvälistä tilannetta koskeva kohta Neuvostoliiton ministerineuvoston puheenjohtajan G. M. Malenkovin puheesta Korkeimman neuvoston 5. istunnossa 8. 8. 1953.

Korean kansan taistelu maahantunkeutujia ja heidän Syngman Rheen joukkioon kuuluvia palkkarenkejään vastaan osoitti, että uskollisuus oman maan vapauden ja riippumattomuuden asiaa kohtaan synnyttää suurta lujuutta, urhoollisuuta ja joukkosankaruutta. Korean kansasta, jonka kimppuun hyökkäsi nykyaikaisen imperialismin kaikkein mahtavin sotakone, tuli voittamaton, sillä se taisteli oikean asian puolesta. Ihmisten muistosta ei koskaan katoa Korean kansan avuksi tulleiden maineikkaiden kiinalaisten kansanvapaaehtoisten jalo uroteko. Tästä uroteosta ei ole ylpeä ainoastaan suuri Kiinan kansa, vaan koko edistyksellinen ihmiskunta.

Neuvostoliiton kansat onnittelevat kaikesta sydämestään Korean ja Kiinan kansoja välirauhan aikaansaamisen johdosta.

Nyt on turvattava uusi rauhallinen elämä paljon kärsineelle Korean kansalle, joka suurten uhrien hinnalla suojasi oikeutensa määrätä omasta kohtalostaan, maansa kohtalosta.

Me neuvostoihmiset toivomme palavasti, että maineikkaan Korean kansan elämä kukoistaisi rauhan oloissa. Neuvostoliitto tulee auttamaan Korean kansaa sodan aiheuttamien vaikeiden haavojen parantamisessa. Hallitus on päättänyt jo nyt antaa Korean hävitetyn talouden kuntoonpalauttamiseksi miljardi ruplaa. Olemme varmoja siitä, että Korkein Neuvosto hyväksyy yksimielisesti tämän päätöksen.

Lännessä Neuvostoliiton johdonmukaisuus ja päättäväisyys rauhanpolitiikan toteuttamisessa johti provokatoorisen seikkailun tyhjäksitekemiseen Berliinissä.

Berliinin provokaation järjestäjät asettivat itselleen pitkälle tähtääviä päämääriä. Heidän tarkoituksenaan oli tukahduttaa Saksan demokraattiset voimat, tuhota Saksan Demokraattinen Tasavalta, joka on Saksan kansan rauhaa rakentavien voimien tuki, muuttuu Saksa militaristiseksi valtioksi, synnyttää uudelleen sodanpesäke Euroopan keskustaan. On varmaa, että ellei Neuvostoliitto olisi osoittanut horjumattomuutta ja lujuutta rauhan etujen puolustamisessa, Berliinin provokaatio olisi saattanut johtaa hyvin vakaviin kansainvälisiin seurauksiin.

Juuri sen tähden Berliinin provokaation tyhjäksi tekemistä on pidettävä myös rauhan asian tärkeänä voittona.

NEUVOSTOLIITTO TAISTELUSSA KANSAINVÄLISEN JÄNNITYKSEN LIEVENTÄMISEKSI

Pyrkiessään rauhanomaisen yhteistyön kehittämiseen kaikkien maiden kesken neuvostohallitus antaa erikoisen merkityksen Neuvostoliiton suhteiden lujittamiselle naapurivaltioiden kanssa. Näiden suhteiden kohottaminen todella hyvän naapuruuden tasolle — siinä päämäärä, jonka toteuttamiseen me pyrimme ja tulemme pyrkimään.

Neuvostoliitolla ei ole alueellisia vaatimuksia millekään valtiolle, ei myöskään ainoallekaan naapurivaltiolle. Meidän ulkopolitiikkamme järkkymättömänä periaatteena on kaikkien maiden, suurten sekä pienten maiden kansallisen vapauden ja suvereenisuuden kunnioittaminen. On sanomattakin selvää, että meidän maamme ja eräiden naapurivaltioiden yhteiskunnallistaloudellisten järjestelmien eroavaisuudet eivät voi olla esteenä ystävällisten suhteiden lujittumiselle niiden kesken. Neuvostohallitus on puolestaan ryhtynyt toimenpiteisiin hyvän naapuruuden ja ystävyyden lujittamiseksi näiden valtioiden kanssa, ja nyt on kysymys siitä, ovatko niiden hallitukset valmiit aktiivisesti yhtymään ystävyyden aikaansaamiseen, ei sanoissa, vaan teoissa, ystävyyden, joka edellyttää molemminpuolista huolehtimista maittemme rauhan ja turvallisuuden lujittamisesta.

Meidän naapurinamme etelässä on Iran. Kolmen ja puolen vuosikymmenen kokemus on osoittanut, että keskinäinen ystävyys ja yhteistyö on Neuvostoliiton ja Iranin etujen mukaista. Neuvostoliiton ja Iranin suhteilla on siis vankka perusta, mikä tekeekin mahdolliseksi molempien maiden keskeisissä suhteissa syntyvien kysymysten ratkaisemisen molemminpuoliseksi tyydytykseksi. Nykyään käydään Neuvostoliiton aloitteesta neuvotteluja eräiden rajakysymysten järjestelyn johdosta sekä keskinäisten finanssivaatimusten johdosta. Me toivomme, että neuvottelut saatetaan menestyksellisesti päätökseen. Äskettäin päästiin molemminpuolisen edun pohjalla sopimukseen molempien maiden välisen tavaranvaihdon lisäämistä koskevasta kysymyksestä. Iranin hallituksesta riippuu Neuvostoliiton ja Iranin suhteiden kehittyminen hyvien naapuruussuhteiden tietä, taloudellisten ja kulttuuriyhteyksien laajentumisen tietä.

Neuvostoliiton suhteet Afganistaniin ovat muuttumattomasti lujat ja niitä luonnehtii molemminpuolisten etujen kunnioittaminen. Tämä luo suotuisat ehdot maittemme välisten suhteiden jatkuvalle lujittumiselle.

Kaikki muistavat lausunnon, jonka neuvostohallitus esitti Turkin hallitukselle. Tämä lausunto luo tärkeät edellytykset hyvien naapuruussuhteiden kehitykselle, titenkin jos Turkki puolestaan ryhtyy

vastaaviin ponnistuksiin tähän suuntaan. Turkin ja Neuvostoliiton välisten suhteiden paraneminen olisi ehdottomasti hyödyksi molemmille valtioille ja merkitsisi huomattavaa lisää turvallisuuden lujittamisessa Mustanmeren alueella.

Suhteissa Suomeen Neuvostoliitto pitää perustana molempien maiden etuja. Vuonna 1950 allekirjoitettu viisivuotinen taloudellinen sopimus, jota sittemmin täydennettiin tavaranvaihtosopimuksella vuosiksi 1952—55, on johtanut taloudellisten yhteyksien huomattavaan laajenemiseen Neuvostoliiton ja Suomen välillä. Sopimus ystävyydestä, yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta Neuvostoliiton ja Suomen välillä vastaa molempien maiden etuja ja edistää rauhan ja turvallisuuden lujittamista Euroopan pohjoisosassa. Tämä sopimus on hyvänä perustana hyvien naapuruussuhteiden järjestämistä varten. Sitä on toteutettava järkkymättä käytännössä ei ainoastaan meidän hallituksemme taholta, vaan myöskin Suomen hallituksen taholta.

Pyrkiessään heikentämään yleistä jännitystä neuvostohallitus antoi suostumuksensa diplomaattisten suhteiden palauttamiseen Israelin valtion kanssa. Neuvostohallitus otti tällöin huomioon Israelin hallituksen sitoumuksen, jonka mukaan "Israel ei tule osallistumaan mihinkään liittoon tai sopimukseen, jolla on väkivaltaisia päämääriä Neuvostoliittoa kohtaan". Me oletamme, että diplomaattisten suhteiden palauttaminen tulee edistämään yhteistyötä molempien valtioiden kesken.

Perusteita vailla ovat eräiden ulkomaisten lehtien lausunnot, että diplomaattisten suhteiden palauttaminen Israelin kanssa johtaisi muka Neuvostoliiton suhteiden heikkenemiseen arabivaltioiden kanssa. Neuvostohallituksen toiminta tulee edelleenkin suuntautumaan ystävällisen yhteistyön lujittamiseen arabivaltioiden kanssa.

Meidän hallituksemme on tehnyt aloitteen suurlähettiläiden vaihtamisesta pitkäaikaisen väliajan jälkeen Jugoslavian ja Kreikan kanssa. Me olemme sitä mieltä, että tämä toimenpide johtaa vastaavasti normaaleihin suhteisiin kummankin maan kanssa ja antaa hyödyllisiä tuloksia.

Ei ole objektiivisia syitä, jotka voisivat estää Neuvostoliiton ja Italian suhteiden paranemista. Tietenkin valtioiden väliset suhteet voivat lujittua, jos näiden valtioiden ottamia keskinäisiä sitoumuksia täytetään. Neuvostoliiton ja Italian suhteiden kehittyessä suotuisasti Italian teollisuus, joka on suurissa vaikeuksissa, voisi saada huomattavaa tukea valtioidemme välisten taloudellisten yhteyksien parantamisesta. Kummallekin puolelle edullinen sopimus turvaisi Italialle hiilen ja viljan sekä myöskin tilauksien saannin sen teollisuudelle. On varmaa, että se auttaisi maineikkaan Italian kansan elinehtojen parantamista.

Kaikkien maiden kansat luottavat siihen, että välirauhan allekirjoittaminen Koreassa tulee huomattavasti lisäämään rauhan ja turvallisuuden lujittamista ennen kaikkea Kaukoidässä.

Tässä yhteydessä saa ajankohtaisen merkityksen suhteiden saattaminen normaaleiksi kaikkien valtioiden kanssa Kaukoidässä, muun muassa Japanin kanssa. Tällä tiellä kohdataan vakavia esteitä, koska Amerikan Yhdysvallat on rikkonut sopimukset, jotka solmittiin liittoutuneiden kesken sodan aikana ja sodanjälkeisellä kaudella, ja toteuttaa Japanin kansallisen riippumattomuuden tukahduttamisen politiikkaa, muuttaa Japania sotatukikohdaksi. Japanin kansakunnan terveet voimat alkavat yhä selvemmin käsittää, että on poistettava esteet ja suojattava maan kansallinen riippumattomuus. Ne käsittävät, että vain sitä tietä voidaan turvata oman synnyinmaan rauhanomainen kehitys, turvata välttämättömät ulkopoliittiset ja täysin mahdolliset taloudelliset yhteydet naapurivaltioihin. Askeleet, joita Japani tulee ottamaan tällä tiellä, kohtaavat myötätuntoa ja kannatusta Neuvostoliiton ja kaikkien rauhaarakastavien kansojen taholta.

Suuri merkitys rauhan lujittamiselle Idässä on sellaisen suuren valtion kuin Intian asenteella. Intia liitti huomattavan panoksensa rauhantahtoisten maiden ponnistuksiin sodan lopettamiseksi Koreassa. Meidän suhteemme Intian kanssa lujittuvat, kulttuuri- ja talousyhteydet kasvavat. Me toivomme, että vastaisuudessa Intian ja Neuvostoliiton keskeiset suhteet tulevat lujittumaan ja kehittymään ystävällisen yhteistoiminnan merkeissä.

Neuvostoliitto antaa tärkeän merkityksen sille, että meidän suhteemme Pakistanin kanssa kehittyisivät menestyksellisesti ja turvaisivat molempien valtioiden kaikinpuolisten yhteyksien lujittumisen. Tällä tulee epäilemättä olemaan myönteinen merkitys rauhan lujittamiselle Aasiassa.

NEUVOSTOHALLITUS PYRKII TALOUDELLISTEN SUHTEIDEN LAAJENTAMISEEN ULKOMAIDEN KANSSA

Niiden valtioiden piiri kasvaa, joiden kanssa Neuvostoliitto on kauppasuhteissa, ja samalla suurenee myös tavaranvaihto Lännen ja Idän maiden kanssa. On solmittu kauppasopimukset Ranskan, Suomen, Iranin, Tanskan, Kreikan, Norjan, Ruotsin, Argentiinan ja Islannin kanssa sekä maksusopimus Egyptin kanssa. Neuvottelut edistyvät menestyksellisesti useiden muiden valtioiden kanssa. Me aiomme vieläkin tarmokkaammin noudattaa Neuvostoliiton ja muiden valtioiden välisen tavaranvaihdon kehittämisen linjaa.

Useiden maiden liikemiespiirien pyrkimykset poistaa kaikenlaiset maailmankauppaa rajoittavat diskriminaatiotoimenpiteet kansainvälisen tavaranvaihdon tieltä ovat ymmärrettäviä ja ajankohtaisia. Jo kauan sitten on käynyt välttämättömäksi normaalisten kauppasuhteiden palauttaminen niiden maiden välille, joille keskinäinen tavaranvaihto on pysyväinen perinnäistapa. Kaikki ne, jotka aivan oikein ovat sitä mieltä, että taloudellisten yhteyksien kehittäminen palvelee rauhan lujittamisen asiaa, eivät voi olla edistämättä kansainvälisen kaupan elvyttämistä.

Neuvostoliiton hallitus antaa ensiarvoisen merkityksen suhteiden jatkuvalle lujittamiselle demokraattisen leirin maiden kanssa. Näille suhteille on luonteenomaista kiinteä yhteistyö ja todella veljellinen ystävyys.

Neuvostoliittoa ja Kiinan Kansantasavaltaa sitoo toisiinsa suuri ja murtumaton ystävyys. Kummankin maan taloudelliset ja kulttuuriyhteydet kasvavat nopeaa vauhtia ja huomattavissa mittasuhteissa.

Neuvostoliiton kaikinpuolinen yhteistoiminta Puolan, Tshekkoslovakian, Romanian, Unkarin, Bulgarian ja Albanian kanssa, Mongolian Kansantasavallan kanssa sekä Korean Kansandemokraattisen tasavallan kanssa laajenee ja lujittuu. Meidän ystävyyssuhteemme lujittuvat järkkymättä Saksan Demokraattisen tasavallan kanssa. Neuvostoliitto antaa ja tulee antamaan apua ja tukea Saksan Demokraattiselle tasavallalle, joka on yhtenäisen, rauhaarakastavan demokraattisen Saksan puolesta käytävän taistelun tuki.

Eräänä demokraattisen leirin ratkaisevana etuisuutena ja sen periaatteellisena eroavaisuutena imperialistisesta leiristä on se, että sitä eivät raatele sisäiset ristiriidat ja taistelu, että sen tärkeimpänä voiman ja edistyksen lähteenä on keskinäinen huolenpito demokraattisen leirin kaikkien maiden eduista ja kiinteä taloudellinen yhteistyö. Siksi demokraattisen leirin maiden ystävälliset yhteydet ja näiden maiden veljellinen yhteistyö tulevat herkeämättä kasvamaan ja lujittumaan.

NEUVOSTOLIITON JA KOKO DEMOKRAATTISEN LEIRIN TAISTELU RAUHAN LUJITTAMISEKSI

Kansainvälisessä tilanteessa on tapahtumassa tietty muutos. Jännityksen kasvamisen pitkän kauden jälkeen on ensimmäistä kertaa sodanjälkeisinä vuosina alkanut tuntua jonkinlaista lievenemistä kansainvälisessä ilmapiirissä. Sadoilla miljoonilla ihmisillä vahvistuu yhä enemmän luottamus siihen, että voidaan löytää tie kiistanalaisten ja ratkaisemattomien kysymysten selvittämiseen. Se kuvastaa kansojen harrasta pyrkimystä pitkäaikaiseen ja pysyvään rauhaan.

Ei voida olla kuitenkaan näkemättä myöskään sitä, että on voimia, jotka vastustavat kansainvälisen jännityksen lieventämisen politiikkaa, yrittävät hinnalla millä hyvänsä murtaa tämän politiikan. Juuri siitä syystä pitkistyivät Korean välirauhanneuvottelut, perustetaan sota-

tukikohtia Länsi-Saksaan ja Japaniin, järjestetään provokaatioita demokraattisen leirin maita vastaan, harjoitetaan atomikiristyspolitiikkaa.

Sotakiihkoiset piirit vastustavat itsepintaisesti kansainvälisen jännityksen lieventämistä, koska ne pelkäävät, että jos tapahtumien kehitys kulkee tähän suuntaan, joudutaan supistamaan kilpavarustelua, joka tuottaa asetehtailijoille suunnattoman suuria liikevoittoja ja aiheuttaa teollisuuden keinotekoisen kuormituksen. Ne ovat peloissaan satumaisten liikevoittojensa vuoksi. Nuo piirit pelkäävät myös, että kansainvälisen ilmapiirin jännityksen lieventyessä miljoonat ja jälleen miljoonat ihmiset käsittävät, että Pohjois-Atlantin liitto, joka on perustettu muka puolustustarkoituksessa, onkin todellisuudessa päävaara rauhan asialle. Hyökkäyshaluiset piirit ottavat huomioon myöskin sen, että kun nyt kansainvälisen tilanteen jännityksen vallitessa Pohjois-Atlantin liittoutumaa raatelevat sisäinen taistelu ja ristiriidat, niin tuon jännityksen lieventyessä asia voi mennä liittoutuman hajoamiseen asti.

On aivan ilmeistä, että rauhantahtoisten voimien ohella maailmassa toimii sellaisia voimia, jotka ovat liian lujasti sitoneet itsensä kansainvälisen tilanteen kärjistämispolitiikkaan. Nämä voimat perustavat laskelmansa sotaan, rauha ei niitä tyydytä. Ne pitävät jännityksen lieventämistä onnettomuutena itselleen. Ne kulkevat seikkailujen tietä ja harjoittavat hyökkäyshaluista politiikkaa.

Tätä politiikkaa palvelemaan on pantu niinsanottu "kylmän sodan strategia" ja kaikenlaiset kansainväliset provokaatiot.

Kansainvälisten suhteiden historia ei tunne sellaisia hajoitustoiminnan mittasuhteita, sellaista törkeää puuttumista valtioiden sisäisiin asioihin, sellaisia järjestelmällisiä kansainvälisiä provokaatioita kuin mitä sodan voimat nykyään suorittavat.

Asia on mennyt niin pitkälle, että eräät amerikkalaiset piirit ovat nostaneet suvereenisten maiden laillisia hallituksia vastaan harjoitetun hajoitustyön hallituksen politiikan tasolle. Siinä tarkoituksessa Yhdysvaltojen valtionbudjetista myönnetään suunnattomia summia tuholaisjoukkioiden värväämiseen yhteiskunnan pohjasakasta, ja niitä lähetetään demokraattisiin maihin tuhotyötä varten. Siinä tarkoituksessa on muodostettu kokonainen verkosto hallituksen järjestöjä, jotka panevat toimeen kansainvälisen provokaation toisensa jälkeen, harjoittavat voiman ja vihan palvonnan propagandaa rauhaarakastavia maita vastaan.

Kuvaavaa on, että juuri näissä oloissa, kun on ilmennyt mahdollisuus merkittävään jännityksen laukeamiseen kansainvälisessä tilanteessa, "Yhdysvaltojen presidentin alaisena toimiva psykologisen sodan kysymysten komitea" julkaisi virallisen selostuksensa. Koko asiakirjasta huokuu yksi ajatus, yksi johtopäätös, nimittäin se, että ulkopolitiikan alalla Yhdysvaltojen kaiken toiminnan pitää vastaisuudessa vieläkin suuremmassa määrin palvella "kylmän" eli "psykologisen" sodan etuja.

Mitä amerikkalainen diplomatia on velvollinen tämän asiakirjan mukaan harrastamaan? "Kylmää sotaa."

Mitä on Yhdysvaltojen kaupan ja taloustoiminnan palveltava? Kylmää sotaa."

Millaisia tehtäviä suorittamaan ovat Yhdysvaltojen kulttuuriyhteydet muiden maiden kanssa tarkoitetut? "Kylmän sodan" tehtäviä.

Tosiasiat osoittavat, että mitä pitemmälle mennään, sitä enemmän "kylmän sodan" politiikka johtaa normaalisten diplomaattisten suhteiden vaihtamiseen sanelupolitiikkaan, saattaa sekasortoon kansainvälisiä taloudellisia yhteyksiä, kärjistää keinotekoisesti eri maiden välisiä suhteita.

Ylenmääräinen intoilu "kylmän sodan" politiikan tiellä vie usein siihen, että tuon politiikan harjoittajat polkevat jalkoihinsa valtioiden välisen kulttuuriyhteyden alkeellisimmatkin lait ja saattavat samalla itsensä usein naurettavaan asemaan. Äskettäin koko maailma oli todistajana, kuinka surullisenkuuluisaa "kylmän sodan" strategiaa sovellettiin jopa Amerikan ja Neuvostoliiton shakkijoukkueiden välisen turnauksen järjestämiskysymykseen. Oikeusministeriö ja valtiodepartementti kielsivät neuvostoliittolaisilta shakinpelaajilta, joita amerikkalaiset shakinpelaajat olivat kutsuneet vieraikseen, oikeuden käydä lepäämässä Yhdistyneiden Kansakuntien Järjestön neuvostoedustajiston huvilassa Glencoven kaupungissa, joka on 12 mailin päässä New Yorkista. Kuten tiedetään, tuhannet ulkomaalaiset vieraat, jotka käyvät Neuvostoliitossa, muun muassa amerikkalaisetkin, matkustelevat pitkin maata ja voivat matkustaa esimerkiksi Tashkentiin, Tbilisiin, Kieviin tai muihin paikkoihin. Yhdysvalloissa siis kutsuvieraiden liikkumisala rajoitetaan 12 mailiin samaan aikaan kun Neuvostoliitossa ulkomaiset vieraat voivat matkustella vapaasti tuhansia maileja. Kuinka tämän jälkeen rohjetaan lörpötellä Neuvostoliiton "rautaesiripusta".

KYLMÄN SODAN POLITIIKKA KANSAINVÄLISEN ILMAPIIRIN MYRKYTTÄJÄNÄ

Kansainvälisten tapahtumien kehitys osoittaa, että "kylmän sodan" politiikka, kansainvälisten provokaatioiden politiikka myrkyttää kansainälistä ilmapiiriä.

Toteuttaessaan kansainvälisen tilanteen kärjistämiseen tähtäävää suuntaustaan eräät valtamerentakaiset poliitikot, jotka ovat näkyvällä paikalla, mutta — sallittaneen sanoa — eivät kuitenkaan näe kauas,

pitävät Neuvostoliiton pyrkimystä kansojen välisen rauhan turvaamiseen ja sen huolehtimista kansainvälisen jännityksen lieventämisestä merkkinä heikkoudestamme. Juuri tämä tolkuton otaksuma selittää Amerikan Yhdysvaltojen eräiden piirien ilmeisen järjettömän suhtautumisen kansainvälisten riitakysymysten ratkaisemiseen, niiden harjoittaman painostuksen ja kaikenlaisten seikkailujen politiikan.

Tuossa "filosofiassa" ei tietystikään ole mitään uutta. Maailma ei ole vielä ehtinyt unohtaa, että juuri Hitler eikä kukaan muu piti lähtökohtanaan järjettömiä olettamuksia, että Neuvostoliitto on muka "savijalkajättiläinen" ja lähti rikolliseen seikkailuun maatamme vastaan. Tunnettua on, että se vei saksalaisen fasismin täydelliseen romahdukseen.

Sallittaneen kysyä: millä perustalla eräät amerikkalaiset poliitikot toistelevat nykyään juttuja Neuvostoliiton heikkoudesta?

Ainoakaan tervejärkinen ihminen ei käy kieltämään, etteikö Neuvostoliiton kansainvälinen asema ole nyt lujempi kuin koskaan, etteikö yhdessä meidän kanssamme, veljellisessä liitossa kulkisi mahtava demokraattinen leiri, etteikö neuvostovaltio johdonmukaisella taistelullaan uuden sodan uhkaa vastaan ole voittanut itselleen suurta arvovaltaa ja miljoonien ihmisten luottamusta maailman kaikissa maissa.

Maamme katkerimmat vihollisetkin myöntävät, että toisen maailmansodan päättymisen jälkeen Neuvostoliitossa tapahtuu vuodesta toiseen talouden, kulttuurin ja kansan hyvinvoinnin huomattava nousu. Neuvostoyhteiskunnan yhtenäisyys ei ole vielä koskaan ollut niin rikkomaton, koskaan ei neuvostokansojen veljellinen ystävyys ole ollut niin luja ja järkkymätön kuin nyt. Tosin ulkomailla on löytynyt sellaisiakin poliitikkoja, jotka pitivät maamme heikkenemisenä sitä, että kansanvihollinen Berija paljastettiin ja tehtiin vaarattomaksi. Mutta he ovat lyhytnäköisiä poliitikkoja. Jokaiselle on selvää, että kun kerran onnistuttiin paljastamaan ja ajoissa tekemään vaarattomaksi imperialismin vannoutunut asiamies, ei se mitenkään voi olla todisteena neuvostovaltion heikkenemisestä.

On tunnettua, että sodan kannattajat ulkomailla pitemmän aikaa elättivät harhakuvitelmaa, että Amerikan Yhdysvalloilla on yksinoikeus atomipommin tuotannon alalla. Aika kuitenkin osoitti, että se oli suuri erehdys. Yhdysvalloilla ei enää pitkiin aikoihin ole ollut yksinoikeutta atomipommien tuotannon alalla. Viime aikoina valtamerentakaiset rauhan vastustajat ovat löytäneet itselleen uuden lohdutuksen. Yhdysvalloilla, nähkääs, on vielä tehokkaampi ase kuin atomipommi. Yhdysvalloilla on yksinoikeus vetypommiin. Tämä olisi nähtävästi jonkinlaisena lohdutuksena heille, jos se vastaisi todellisuutta. Mutta asia ei ole niin. Hallitus pitää tarpeellisena tiedoittaa Korkeimmalle Neuvostolle, ettei Yhdysvalloilla ole yksinoikeutta vetypomminkaan tuotannon alalla.

Kuten näette, vakuuttavat tosiasiat kumoavat lörpöttelyn Neuvostoliiton "heikkoudesta". Mutta ne, jotka sellaista lörpöttelyä harjoittavat, pitävät parempana olla tekemisissä ei tosiasioiden kanssa, vaan arvailujen ja keksittyjen juttujen kanssa.

Niin menettelevät eräät viralliset toimihenkilötkin, jotka ilmaisevat Yhdysvaltojen kaikkein hyökkäyshaluisimpien ryhmien ideologiaa ja politiikkaa. Käyttäen hyväkseen kaikenlaisia arvailuja ja keksittyjä juttuja he tyrkyttävät niinsanotun "lujan politiikan" toteuttamista Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden suhteen, painostavat niskuroivia kumppaneitaan Pohjois-Atlantin liittoutumassa, kärjistävät järjestelmällisesti kansainvälisiä suhteita.

"Kovan kurssin" politiikan kannattajat eivät lakkaa esittämästä uhkauksia Neuvostoliitolle. He kehoittavat avoimesti, kuten tekee esimerkiksi senaatin ulkoasiain valiokunnan puheenjohtaja senaattori Wiley, että Yhdysvallat esittäisi Neuvostoliitolle eräitä uhkavaatimuksia ja "tukisi niitä voimalla". Valtiondepartementin huomattavat edustajat vaativat, että Yhdysvallat keskustelisi Neuvostoliiton kanssa vain yhdellä kielellä, "voiman kielellä".

Me vastaamme herra Wileylle ja jokaiselle, joka saarnaa voiman politiikkaa Neuvostoliiton suhteen, vastaamme yksityiskohtiin puuttumatta: "Erehdyitpä, kuoma, väärältä jalalta lähdit tanssimaan".

NYKYINEN VAIHE KANSAINVÄLISTEN SUHTEIDEN KEHITYKSESSÄ TÄRKEÄ JA VASTUUNALAINEN

Olisi rikos ihmiskuntaa vastaan, jos eräänlainen kansainvälisessä ilmapiirissä jo hahmottuneena ollut purkautuminen väistyisi syrjään jännityksen uuden kärjistämisen tieltä.

Neuvostoliiton ulkopolitiikka on selvä.

Neuvostoliitto tulee noudattamaan johdonmukaisesti ja horjumattomasti rauhan säilyttämisen ja lujittamisen politiikkaa, kehittämään yhteistyötä ja kauppayhteyksiä kaikkien niiden valtioiden kanssa, jotka myöskin puolestaan pyrkivät siihen, lujittamaan veljellisen ystävyyden ja solidaarisuuden siteitä suureen Kiinan kansaan ja kaikkiin kansandemokratian maihin.

Olemme lujasti sillä kannalla, että nykyään ei ole sellaista kiistanalaista taikka ratkaisematta olevaa kysymystä, jota ei voitaisi ratkaista rauhanomaisin keinoin asiasta kiinnostuneiden osapuolten keskinäisen sopimuksen pohjalla.

Tämä koskee myös niitä kiistakysymyksiä, joita on Amerikan Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton välillä. Me olemme olleet ja olemme

kahden järjestelmän rauhanomaisen rinnakkaisen olemassaolon kannalla. Me olemme sitä mieltä, ettei ole objektiivista perustaa yhteenotolle Amerikan Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton välillä. Molempien valtioiden turvallisuuden samoin kuin kansainvälisen turvallisuuden edut sekä Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton kaupan kehityksen edut voidaan turvata molempien maiden välisten normaalien suhteiden pohjalla.

Meidän päivinämme jokaisen maan hallitus, jos se on vakavasti huolestunut kansansa kohtaloista, on velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin edistääkseen teoissa kansainvälisten kiistakysymysten selvittelyä. Suuri merkitys voisi tietysti olla suurvaltojen välisillä neuvotteluilla. Sitä varten on luotava tietysti vastaavat edellytykset.

Viime aikoina Englannissa ja useissa muissa maissa laajat yhteiskuntapiirit vaativat yhä voimakkaammin ryhtymistä tehokkaisiin toimenpiteisiin kansainvälisen jännityksen lieventämiseksi. Näiden maiden poliittisissa piireissä voimistuu mielipide, että kiistakysymysten selvittäminen on mahdollista. Nykyään ei kuitenkaan enää riitä tämän mahdollisuuden myöntäminen vain sanoissa.

Yhdysvaltojen presidentti lausui huhtikuun 16 päivänä amerikkalaisten lehtimiesten yhdistyksessä pitämässään puheessa, ettei mikään kiistakysymys, "olkoon se suuri tai pieni, ole ratkaisematon, jos on halua kunnioittaa kaikkien muiden maiden oikeuksia". Tämä on tärkeä lausunto, jota voitaisiin vain tervehtiä ilolla. Mutta valitettavasti Amerikan Yhdysvaltojen hallitsevien piirien todellinen politiikka on sovittamattomassa ristiriidassa tämän presidentti Eisenhowerin lausunnon kanssa.

Jos puhutaan vakavasti kaikkien maiden oikeuksien kunnioittamisesta, on luovuttava hyökkäyshaluisesta politiikasta, on lähdettävä kansainvälisten kysymysten järjestelyn tielle asiasta kiinnostuneiden osapuolten keskinäisen sopimuksen pohjalla.

Jos puhutaan vakavasti kaikkien maiden oikeuksien kunnioittamisesta, on tehtävä loppu Kiinan syrjäyttämisen politiikasta ja palautettava Kiinan Kansantasavallan oikeudet Yhdistyneiden Kansakuntien Järjestössä. Suuren Kiinan valtakunnan on saatava laillinen paikkansa niin Yhdistyneiden Kansakuntien Järjestössä kuin myös koko kansainvälisten suhteiden järjestelmässä.

Koko nykyinen tilanne tähdentää suurvaltojen erikoista vastuunalaisuutta kansainvälisen jännityksen jatkuvasta lieventämisestä neuvottelujen ja kiistakysymysten selvittämisen avulla. Nimenomaan suurvalloille YK:n peruskirja asettaa päävastuun kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisestä.

Rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamisen perustelut

vaativat, että suurvallat ponnistaisivat kaikki voimansa todellisten tulosten saavuttamiseksi aseistuksen supistamisessa sekä atomiaseen ja muiden joukkotuhoamisaseiden kieltämisessä.

Eräiden suurvaltojen olisi ihmiskunnan etujen nimessä luovuttava ennakkoluuloisesta suhtautumisesta viiden suurvallan välisen rauhansopimuksen solmimista koskevaan kysymykseen.

Neuvostoliitto on puolestaan valmis tekemään kaiken mikä on välttämätöntä näiden kysymysten myönteistä ratkaisemista varten.

On ratkaistava myös sellaiset viivytystä sietämättömät kysymykset kuin Saksan kysymys, jolla on ensiarvoisen tärkeä merkitys.

Saksan kysymys on selvitettävä ja se voidaan selvittää. Sitä varten on pidettävä lähtökohtana kaikkien Euroopan valtioiden turvallisuuden ja ennen kaikkea Saksan läntisten ja itäisten naapurien turvallisuuden lujittamisen etuja ja samalla Saksan kansan kansallisia etuja. Sitä varten on luovuttava Saksan hyökkäyshaluiseen sotilaalliseen liittoutumaan mukaanvetämisen politiikasta, luovuttava hyökkäyshaluisen militaristisen Saksan uudelleen luomisen politiikasta.

Meiltä vaaditaan, että me suostuisimme hyökkäyshaluisen militaristisen Saksan uudelleen luomiseen ja samalla pidetään sopivana puhua rauhan turvaamisesta Euroopassa. Mutta meidän kansamme ei vuodattanut miljoonien poikiensa ja tyttäriensä verta sodassa militaristista Saksaa vastaan sitä varten, että luotaisiin jälleen tämä mitä vaarallisin sodanpesäke Euroopassa.

Suurvallat sitoutuivat säilyttämään Saksan kansallisen yhtenäisyyden, eikä hajoittamaan sitä, turvaamaan Saksan uudistamisen rauhantahtoiseksi demokraattiseksi valtioksi, eikä auttamaan saksalaisen militarismin henkiinherättämistä. Neuvostoliitto ponnistaa kaikki voimansa edistääkseen omasta puolestaan näiden sitoumusten täyttämistä.

Saksan kansa on tehnyt vakavia johtopäätöksiä omasta historiastaan. Se ei tahdo jälleen vuodattaa vertaan sen militaristisen joukkion etujen vuoksi, joka on jo monta kertaa johtanut Saksan onnettomuuteen.

Militaristinen Saksa, riippumatta siitä tuleeko se esiintymään entisessä asussaan vai "Euroopan puolustusyhteisö" verhonaan, on Ranskan ja muiden naapurivaltioiden verivihollinen. Siksi kaikki yritykset sitoa Ranska "Euroopan puolustusyhteisöön" merkitsevät Ranskan luovuttamista saksalaisten revanshimiesten kynsiin.

Ranskan kansakunta etsii ulospääsyä umpikujasta, johon Ranska on joutunut ulkomaiseen saneluvaltaan alistamisen seurauksena. Ulospääsy on tietysti olemassa. Se on palaaminen itsenäiseen, riippumattomaan ulkopolitiikkaan, joka lujittaa maan turvallisuutta ja tulee vastaamaan Ranskan uudistamisen etuja.

Me toivomme lämpimästi menestystä sillä tiellä Ranskan kansalle, johon maamme kansaa sitoo pitkäaikainen ystävyys ja yhteisesti vuodatettu veri taistelussa yhteistä vihollista — saksalaisia militaristeja vastaan. Me emme unohda, että Neuvostoliitolla ja Ranskalla on sopimus liitosta ja keskinäisestä avunannosta, joka voi olla perustana maittemme välisten suhteiden lujittamiselle ja palvella Euroopan turvallisuuden asiaa.

On myös selvitettävä Itävallan kysymys, mikä edellyttää ennen kaikkea sellaisten keinotekoisten esteiden poistamista kuin "supistettu sopimus", joka on ristiriidassa neljän vallan välillä solmittujen sopimusten kanssa. Kukaan ei voi kiistää myöskään sitä, että Saksan kymyksen oikea ratkaiseminen auttaisi ratkaisemaan myös Itävallan kysymyksen.

Tärkeänä ehtona rauhan lujittamisen asialle on Yhdistyneiden Kansakuntien Järjestön arvovallan ja osuuden kohottaminen. Nykyään tämä kansainvälinen järjestö on tosiasiallisesti syvän kriisin tilassa, sillä se on alennettu Pohjois-Atlantin liiton erään vipusimen asemaan.

Yhdistyneiden Kansakuntien Järjestön on palattava sille tielle, joka on määritelty YKn peruskirjassa. Yhdistyneiden Kansakuntien Järjestön suoranaisena velvollisuutena on edistää kansainvälisten kiistakysymysten selvittelyä ja tehdä mahdottomaksi YKn hyökkäys kenen tahansa jäsenen taholta muita valtioita vastaan. Neuvostohallitus tulee antamaan tässä asiassa tarmokasta tukea.

Neuvostoliitto noudattaa ja tulee noudattamaan järkkymättä rauhanpolitiikkaa. Neuvostoliitto ei aio hyökätä kenenkään kimppuun. Hyökkäysaikeet ovat vieraita Neuvostoliitolle. Kaikkien maiden kansat voivat olla siitä vakuuttuneita.

Mutta taistellessamme rauhan asian puolesta meidän on kuitenkin samalla lujasti muistettava pyhä velollisuutemme lujittaa ja täydentää väsymättä suuren Neuvostoliiton puolustusta. Me olemme velvollisia tekemään sen siltä varalta, että joku päättäisi ryhtyä mielettömyyteen ja yrittäisi loukata synnyinmaamme turvallisuutta. Neuvostoihmisten on joka hetki oltava valmiita jäähdyttämään kaikenlaisten seikkailijoiden ja sotaprovokaattorien kuumia päitä ja panemaan heidät kunnioittamaan Neuvostoliiton sosialistisia saavutuksia ja mahtia.

Neuvostohallitukselle, kaikille meille neuvostoihmisille rauhan ja kansojen turvallisuuden asia ei ole taktiikan eikä diplomaattisen luovimisen kysymys. Se on meidän päälinjamme ulkopolitiikan alalla.

Sadat miljoonat ihmiset uskovat ja toivovat, että lähin tulevaisuus tuo mukanaan kansainvälisen jännityksen jatkuvan lievenemisen. On huolehdittava siitä, ettei kansojen odotuksia ja toiveita petettäisi.

ANTTI TIMONEN:

Kolme perusehtoa sosialismista kommunismiin siirryttäessä

VIIMEISESSÄ TEOKSESSAAN "SOSIALISMIN TALOUDELLISIA ONGELMIA NEUVOSTOLIITOSSA" toveri Stalin suoritti sosialismista kommunismiin siirtymisessä esille kohoavien peruskysymysten laajan teoreettisen erittelyn. Vaikka kysymyksessä ei olekaan siirtyminen perusteiltaan erilaisesta yhteiskuntamuodosta toiseen, kuten tapahtuu esim. siirryttäessä feodaalisesta järjestelmästä kapitalistiseen tai kapitalistisesta kommunistiseen, vaan ainoastaan kommunismin ensimmäisestä vaiheesta sen toiseen vaiheeseen, on se kuitenkin oleva

> "perinpohjainen siirtyminen toisesta taloudesta, sosialismin taloudesta — toiseen, korkeampaan talouteen — kommunismin talouteen",

kuten toveri Stalin toteaa edellämainitussa teoksessaan torjuen käsitykset, joiden mukaan tämä siirtyminen olisi perin yksinkertainen asia.

Jo aikaisemmin tieteellisen sosialismin teorian luojat, Marx ja Engels ovat esittäneet ajatuksen kommunistisen yhteiskunnan kehityksen kahdesta eri vaiheesta. Kirjassaan "Valtio ja vallankumous" Lenin kehitti ja täydensi tätäkin edeltäjiensä ajatusta. Hän osoitti, että kommunistinen yhteiskunta ei ensimmäisessä vaiheessa voi olla taloudellisesti täydellinen, vapaa kaikista kapitalismin jätteistä, vaan että tänä kautena yhteiskunta erilaisin keinoin hävittää ne. Kommunistisen yhteiskunnan kehityksen ensimmäisen vaiheen aikana sosialismin periaatteen mukaan jokaiselta vaaditaan työskentelyä yhteiseksi hyväksi kykyjensä mukaan ja jokainen saa yhteisöltä työnsä mukaan. Täydellisessä kommunistisessa yhteiskunnassa periaate "jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan" rakentuu käytännössä toteutetun sosialismin pohjalle.

*

Työtätekevät Neuvostoliitossa ovat luoneet sosialistisen yhteiskunnan ja siirtyneet nyt menestyksellisesti rakentamaan kommunistista yhteiskuntaa. Aikaisemmin — Leninin kirjoittaessa teostaan "Valtio ja vallankumous" — ei ollut vielä tullut välttämättömäksi yksityiskohtaisesti käsitellä sosialismista kommunismiin siirtymisen edel-

TEOLLISUUSTUOTANNON KASVU NEUVOSTOLIITOSSA. *Luvut miljardeissa ruplissa.*

408

240

138,5

95,5

43,3

21,4

1928 -32 -37 -40 1950 1955

lytyksiä. Nyt se on käynyt välttämättömäksi, ja sosialismin toteuttamisen yhteydessä saadut kokemukset tekevät sen myös mahdolliseksi marxilais-leniniläisen teorian pohjalla.

Kommunismiin siirtymisen valmistelua varten on toteutettava ainakin kolme perustavaa ennakkoehtoa, toveri Stalin toteaa.

"Ensiksi, on välttämätöntä turvata varmasti koko yhteiskunnallisen tuotannon herkeämätön kasvu, tuotantovälineiden tuotannon kasvaessa ensisijaisesti", Stalin lausuu ja selittää edelleen, että "tuotantovälineiden tuotannon ensisijainen kasvu ei ole välttämätön ainoastaan sen vuoksi, että sen on turvattava kalustolla sekä omat tuotantolaitoksensa että myöskin kansantalouden kaikkien muiden alojen tuotantolaitokset, vaan myöskin sen vuoksi, että ilman sitä ei yleensä ole mahdollista toteuttaa laajennettua uusintamista."

Niin sosialismissa kuin täydellisessä kommunismissakin yhteiskunnallisen tuotannon tarkoituksena on ihmisten aineellisten ja kulttuuristen tarpeiden tyydyttäminen. Kun nämä tarpeet kehittyvässä yhteiskunnassa alituisesti kasvavat, on luonnollisesti turvattava yhteiskunnallisen tuotannon herkeämätön kasvu, jotta kommunistisen yhteiskunnan jäsenten tarpeet todella voivat tulla tyydytetyiksi niin, että toteutuu periaate "jokaiselle tarpeittensa mukaan". Jos tuotantovälineitä, esim. koneita tuotettaisiin vain siinä laajuudessa, että kyettäisiin uusintamaan kulumisen johdosta käytännöstä poistettavat koneet, ei olisi mahdollista laajentaa tuotantoa, jossa näitä koneita käytetään. Niin on asia muidenkin tuotantovälineiden osalta. Siksi tuotannon laajentamisen tärkeimpiä ehtoja on tuotantovälineiden tuotannon laajentaminen, jota toveri Stalin korostaa kommunismiin siirtymisen valmistelun perusehtojen ensimmäisessä kohdassa.

Neuvostoliiton talouden kehitystä kuvaavat numerot osoittavat, miten siellä on menestyksellisesti noudatettu ensimmäisen ehdon periaatetta kommunismiin siirtymisen valmistelemiseksi. Viimeisten 28 vuoden aikana tuotantovälineiden tuotanto on Neuvostoliitossa lisääntynyt noin 55-kertaiseksi, kuten Neuvostoliiton ministerineuvoston puheenjohtaja Malenkov mainitsi viime elokuussa Korkeimman Neuvoston istunnossa pitämässään puheessa.

Tuotantovälineiden tuotannon ensisijaisena pitäminen ei kuitenkaan ole ollut ristiriidassa tai esteenä kulutustarvikkeiden tuotannon huomattavalle laajentamiselle. Viimeisten 28 vuoden aikana kulutustarvikkeiden tuotanto on lisääntynyt noin 12-kertaiseksi ja viides 5-vuotissuunnitelma edellyttää kulutustarvikkeiden tuotannon kohoamista 65 %:lla vuoden 1950 tasosta. Ja kuten Malenkov edellä mainitussa puheessaan lausui, "on mahdollisuus kehittää kulutustarvikkeiden tuotantoa sellaisissa mitoissa, että tämän viisivuotissuunnitelman tehtävä täytetään huomattavasti aikaisemmin". Elokuussa koolla olleen Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston sekä Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen Keskuskomitean päätösten toteuttaminen merkitsee kulutustarvikkeiden tuotannon lisäämistä teollisuudessa ja

maataloudessa parin kolmen vuoden aikana niin, että Neuvostoliitossa verraten lyhyen ajan kuluttua tulee vallitsemaan kultustavaroiden yltäkylläisyys. Se tekee mahdolliseksi yhä suuremmassa määrin ja täydellisemmin tyydyttää yhteiskunnan alituisesti kasvavat aineelliset ja kulttuuriset tarpeet.

*

Mutta sosialismista kommunismiin siirtymisen valmistelu ei edellytä vain tuotantovoimien kehitystä ja siten tuotannon jatkuvaa kohottamista. Myöskin tuotantosuhteissa, ihmisten keskinäisissä suhteissa on saatava aikaan muutoksia. Tätä nykyä Neuvostoliitossa on olemassa tuotantovälineiden, perustuotantovälineiden omistuksessa kaksi eri muotoa, valtion so. koko kansan omistus, ja kollektiivinen ryhmäomistus, joka, vaikka onkin sosialistinen, ei ole koko kansan omistusta. Kommunismiin siirtymiseksi on välttämätöntä myös tuotantosuhteissa siirtyä tuotantovoimien kehityksen korkeaa astetta vastaavalle tasolle. Niinpä toveri Stalin toisena perusehtona kommunismiin siirtymisen valmistelussa toteaakin, että

”on välttämätöntä kohottaa kolhoosiomistus koko kansan omistuksen tasolle suorittaen se kolhooseille ja siis myöskin koko yhteiskunnalle etua tuottavien asteittaisten siirtymisvaiheiden kautta, ja tavarankiertokulku on samoin asteittaisten siirtymisvaiheiden kautta vaihdettava tuotteiden vaihdon järjestelmään, jotta keskusvalta tahi jokin muu yhteiskunnallis-taloudellinen keskus voisi ottaa toimipiiriinsä kaikki yhteiskunnallisen tuotannon valmisteet pitäen silmällä yhteiskunnan etuja.”

Miten sitten kolhoosiryhmäomistus voidaan kohottaa koko kansan omistuksen tasolle? Siihen ei voida suhtautua samalla tavalla kuin kapitalistiseen omistukseen ja kansallistaa se, sillä se on joka tapauksessa sosialistista omaisuutta. Perustuotantovälineitten myyminen kolhooseille — mitä eräät toverit ovat esittäneet Neuvostoliitossa — ei kehittäisi asiaa siihen vaan päinvastaiseen suuntaan, ja sitäpaitsi kolhoosit eivät kykenisi selviytymään menoista, jotka aiheutuisivat raskaan maanviljelyskaluston uusimisesta. Niitä teitä ei tuotantosuhteita voida kehittää tarkoitettuun suuntaan.

”Kolhoosiomistuksen kohottamiseksi koko kansan omistuksen tasolle kolhoosituotannon ylijäämät on suljettava pois tavarankiertokulun järjestelmästä ja saatava ne valtion teollisuuden ja kolhoosien välisen tuotevaihdon järjestelmään. Siinä on asian ydin”, toveri Stalin toteaa, ja viittaa siihen, että on jo olemassa alkeet tuotteiden vaihtojärjestelmälle, jota pitää kehittää niin, että ”kolhoosit eivät saa tuotteistaan ainoastaan rahaa, vaan pääasiallisesti tarvitsemiaan valmisteita.”

Hän huomauttaa, että se vaatii kaupungista maaseudulle menevien tuotteiden ääretöntä lisäämistä ja että järjestelmää on juurrutettava hätiköimättä mutta järkähtämättä. Kolhoosiryhmäomistuksen kohottaminen koko kansan omistukseksi tekee mahdolliseksi saada myös maatalous yleiskansallisen valtion suunnittelun piiriin. Se on kolhoositalonpojille edullinen, koska

kolhoositalonpojat tulevat saamaan valtiolta enemmän tuotteita ja edullisemmin kuin tavaran kiertokulun välityksellä.

Se että Neuvostoliitossa edelleen kehitetään kauppaa, tavaranvaihtoa maaseudun ja kaupungin välillä, ei suinkaan merkitse, etteivät toveri Stalinin perusteet tavaran kiertokulun ja tuotteiden vaihdon merkityksestä pitäisi paikkaansa tai että Neuvostoliitossa nyt luovuttaisiin Stalinin esittämistä perusteista. Päinvastoin. Neuvostokauppaa kehittämällä luodaan edellytykset tuotteiden vaihtoon siirtymiselle, sillä kuten Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen pää-äänenkannattaja Pravda tämän vuoden toukokuussa kirjoitti, tuotteiden vaihto voi tulla tavaran kiertokulun tilalle vain erinomaisesti järjestetyn neuvostokaupan tuloksena.

*

Kommunistisen yhteiskunnan rakentaminen edellyttää yhteiskunnan kaikkien jäsenten korkeaa kulttuuritasoa ja ihmisten kaikkien kykyjen kehittämistä, heidän aktiivisuutensa ja tietoisuutensa kohottamista. Niinpä toveri Stalin esittääkin kolmantena perusedellytyksenä kommunismiin siirtymisen valmistelussa kulttuuritason nousun.

”Kolmanneksi, on välttämätöntä saada aikaan sellainen yhteiskunnan kulttuuritason nousu, joka turvaisi yhteiskunnan kaikille jäsenille heidän fyysillisten ja henkisten kykyjensä kaikinpuolisen kehityksen, jotta yhteiskunnan jäsenillä olisi mahdollisuus saada riittävä sivistys tullakseen yhteiskunnallisen kehityksen aktiivisiksi eteenpäinviejiksi, jotta heillä olisi mahdollisuus vapaaseen ammatin valintaan eivätkä he joutuisi vallitsevan työnjaon vuoksi sidotuiksi koko iäkseen johonkin yhteen ammattiin.”

Tuollaisen kulttuuritason nousun aikaansaamiseksi on välttämätöntä työpäivän lyhentäminen ”ainakin 6-tuntiseksi ja sitten 5-tuntiseksikin”, mutta ei suinkaan jonkin ”kustannustasokriisin” vuoksi, vaan sen vuoksi, että ”yhteiskunnan jäsenet saisivat riittävästi kaikinpuolisen sivistyksen hankkimiseen välttämätöntä vapaa-aikaa”. Kulttuuritason kohottamiseksi on ”edelleen saatettava voimaan yleinen pakollinen polyteknillinen koulutus, mikä on välttämätön sitä varten, että yhteiskunnan jäsenillä olisi mahdollisuus vapaaseen ammatin valintaan”. Asunto-olojen parantaminen, työläisten ja toimitsijain realipalkan kohottaminen vähintään kaksinkertaiseksi ovat eräitä kulttuuritason nousun edellytyksiä.

Kommunismia rakentavassa maassa näköalat ovat kokonaan toiset kuin kapitalistisissa maissa, joissa — kuten esim. meillä Suomessa — laaditaan suunnitelmia työpalkkojen edelleen alentamiseksi, kansanvalistuksen supistamiseksi, työtätekevien sitomiseksi entistä kiinteämmin kapitalistisen työnantajansa määräys- ja mielivaltaan sekä kapitalistien aseman lujittamiseksi työläisten, työtätekevän talonpoikaiston ja sivistyneistön elinetujen ja oikeuksien kustannuksella. Kommunismia rakentavan Neuvostoliiton ja sosialismin perusteita luovien kansandemokratian maiden esimerkki, elävä todellisuus osoittaa kaikille, mikä suunta vie kehitystä eteenpäin ja mikä sitä jarruttaa.

ANTTI HYVÖNEN:

Luentoja Suomen työväenliikkeen historiasta

III

3. *) Marraskuun puoluekokous. Äänioikeusuudistuksen loppuun saattaminen. Vuoden 1906 suuret joukkoliikkeet.

Tilanteen kehitys suurlakon jälkeen. Suurlakon päättyessä kaikki porvarilliset piirit huokasivat helpotuksesta. Työväestö sensijaan ei ollut tyytyväinen suurlakossa saatuihin lupauksiin. Sen taisteluvoimat eivät suinkaan olleet ehtyneet, vaan päinvastoin, sen luokkatietoisuus oli kasvanut suurlakkoviikon aikana enemmän kuin ennen monissa vuosissa. Vaikka suurlakko ei antanutkaan työväestön tavoittelemaa tulosta, nimittäin eduskuntauudistuksen vallankumouksellista toteuttamista, selvisi kuitenkin jokaiselle, että kaikki tsaarin manifestissa annetut lupaukset olivat seurausta ennen muuta työväenluokan taistelusta. Työväen omakohtaisen taistelun kautta oli murrettu vihdoinkin porvarien äänioikeuskysymyksessä harjoittama jarrutus ja pakotettu heidät kysymyksen ratkaisuun tai ainakin lupailemaan tämän kysymyksen ratkaisua.

Mutta lupaukset olivat vain lupauksia. Työväestö ei suinkaan voinut luottaa säätyjen hyvään tahtoon. Siksi se suurlakon lopettamisen yhteydessä nostikin uuden suurlakkouhkan. Työväen piireissä käsitettiin tämä uhka täytenä totena. Punainen kaarti, joka kasvoi suurlakkoviikolla jo valtavasti, järjestyi suurlakon päätyttyä yhä tiiviimmäksi järjestöksi. Sitä käytettiin myöskin painostuskeinona äänioikeusuudistuksen puolesta. Työväestö heräsi joukkomitassa järjestötoimintaan, ja äänioikeuskokoukset ja mielenosoitukset vyöryivät yli maan. Maaseudun köyhälistö, erikoisesti torpparisto heräsi myös mukaan ja yhtyi äänioikeustaisteluun työväenliikkeen riveissä.

Ei ole kumma, että näissä oloissa porvariston oli muutettava suhdettaan äänioikeusuudistukseen ja vakuuteltava olevansa sen kannalla. Tsarismiltakaan ei vielä tässä vaiheessa ollut taantumukselle suurta apua odotettavissa, sillä Venäjän vallankumousliike jatkui voimakkaana, joskin sen kohokohta oli ohi menemässä. Perustuslaillinen porvaristo, joka oli saanut suurlakon voiton hedelminä vaatimuksensa toteutetuksi, alkoi täydellä syyllä pelätä myös taantumuksen uutta nousua Venäjällä. Sekin pakotti kiirehtimään äänioikeuskysymyksen ratkaisua. Yleensä porvariston keskuudessa vallitsi hämminki ja sekasorto. Sisäiset ristiriitaisuudet, jotka ilmenivät kiivaana taisteluna virkapaikoista suomettarelaisten ja perustuslaillisten välillä, löivät leimansa näitten piirien toimintaan. Porvariston keskuudessa vallitsevaa hämminkiä ja voimattomuuden tunnetta kuvastaa osaltaan suurlakon päättyessä senaatin tekemä päätös, jolla se suostui kansalliskaartien vaatimuksen mukaisesti maksamaan punakaartilaisten palkat suurlakkoajalta.

Marraskuun puoluekokous ja säätyvaltiopäiväin vaalit. Kuten aikaisemmin mainittiin, suurlakon lopettamisen yhteydessä velvoitettiin puoluehallinto kutsumaan koolle ylimääräinen puoluekokous "järjestämään tehokasta toimintaohjelmaa köyhälistön taistelulle".

Tämä kokous pidettiin marraskuun 20. päivänä 1905 Tampereella. Se oli aikaisempiin kokouksiin verrattuna huomattavasti laajempi ja kuvasti työväenliikkeessä tapahtunutta valtavaa kasvua. Edustettuna oli 150 työväenjärjestöä, ja edustajain luku nousi 348:aan. Puoluekokousta ei ollut kuitenkaan suurlakkokiireessä kunnolla valmistettu. Ilmeisesti Turussa kaikista tapahtumista sivuun jäänyt puoluehallinto ei olisi tätä valmistelua kunnolla kyennyt suorittamaankaan. Se ei ollut aikaansaanut edes toimintakertomusta. Vaikka mitäpä tyhjästä kertomista olisi ollutkaan. Sehän selvisi seuraavana vuonna pidetyssä Oulun puoluekokouksessa, sillä Turun puoluehallinto oli vihdoinkin antanut toimintakertomuksensa, jossa se tyytyi toteamaan tapahtumista sivuunjäämisensä.

Suhde säätyvaltiopäivävaaleihin. Suurinta huomiota Tampereen ylimääräisessä puoluekokouksessa kiinnitettiin, kuten edellisenäkin vuonna, kysymykseen, miten pitää suhtautua toimitettaviin säätyvaltiopäivävaaleihin. Kuten muistetaan, v. 1904 Helsingin ylimääräisessä puoluekokouksessa tehtiin päätös, joka merkitsi ehdollista vaalilakkoa, mutta jota päätöstä yleisesti rikottiin. Nyt marraskuun suurlakon ja muiden vallankumouksellisten tapahtumien vaikutuksesta helsinkiläisen enemmistön jyrkkä vaalilakon kanta oli entisestäänkin tiukentunut. Mutta vaaleihin osallistumistakin puolustettiin mm. Helsingin Työväenyhdistyksessä. Tampereella, Turussa sekä Oulussa asetuttiin sille kannalle, että nyt oli koetettava valtiopäiville saada niin monta edustajaa kuin mahdollista valvomaan työväen etuja säätyjen käsitellessä äänioikeusjulistusta. Tätä kantaa oli erikoisesti selvitetty Tampereella pidetyssä neuvottelussa, jossa oli laadittu ponsilauselma tästä kysymyksestä. Sen esitti puoluekokoukselle Yrjö Sirola. Näissä ponsissa puolustettiin vaaleihin osallistumista sillä perusteella, että keisarin manifestilla oli eduskuntauudistus nyt joutunut säätyjen käsiteltäväksi, eikä työväestö ollut kyennyt sitä estämään jatkamalla suurlakkoa tai muilla vallankumouksellisilla keinoilla, kuten Punaisessa Julistuksessa edellytettiin. Nyt oli tilanne muuttunut, selitettiin Tampereen ponsissa. Täytyi vielä kerran sietää luokkaeduskunnan kokoontuminen. Koska oli pelättävissä, että säädyissä eduskuntauudistusta pyritään huonontamaan tekemällä eduskunnasta kaksikamarinen ja muullakin tavalla, tulisi työväestön osallistua vaaleihin ja pyrkiä saamaan samaan valtiopäiville omia edustajia. Oli pyrittävä vaikuttamaan siihen suuntaan, että porvarissäädystä tulisi valituksi sellaisia edustajia, jotka kannattavat eduskunnan muuttamista yksikamariseksi. Samaten olisi valvottava, että naisille taattaisiin tasaveroinen vaalioikeus. Tampereen ponsissa velvoitettiin työväestöä kuitenkin "varustautumaan ankaraa suurlakkoa varten, jos luokkaeduskunta kaikesta huolimatta osoittaisi petollisuuden merkkejä".

*) III luennon alkuosat julkaistiin lehtemme numeroissa 6—7 ja 8.

Tamperelaisten ponsissa kehoitettiin lähettämään Helsinkiin valtakirjalla valittuja edusmiehiä tulkitsemaan kansan todellista tahtoa ja toimeenpanemaan siten koko maata käsittävä suuri mielenosoitus säätyjen painostamiseksi niinä päivinä, jolloin eduskuntauudistusta säätyvaltiopäivillä käsitellään.

Keskustelussa huomattava osa kokouksen edustajista asettui kuitenkin vaalilakon kannalle. Vaalilakkoa kannattavien pääpuhujana oli Eetu Salin, joka lausui epäilevänsä, voitiinko niitä, jotka tahtoivat säätylaitoksen vaaleihin mennä, pitää edes sosialisteina. Työväestöön oli pureutunut saatujen kokemusten takia syvä epäluottamus sekä säätyvaltiopäiviin että siellä määräävässä asemassa olevia perustuslaillisia kohtaan. Puoluekokouksen edustajana ollut agitaattori veteraani August Vatanen kuvasi tätä työväen keskuudessa vallitsevaa mielialaa seuraavaan tapaan: Porvareilta ei ole rauhallisesti menettelemällä toivottava mitään. Heidän lupauksiinsa ei ole luottamista. On sanottava suoraan, ettemme tahdo olla nykyisen järjestelmän kanssa missään tekemisissä. Kun kokouksessa oli esitetty epäilyjä, ettei suurlakko voi nyt onnistua, kun porvaristo on alun alkaen sitä vastaan, Vatanen torjui tämän ajatuksen ja piti suurlakkoa täysin mahdollisena. Hän esitti vielä, että suurlakon lisäksi on Säätytalon ympärille koottava 60—70-tuhantinen joukko tietoista väkeä valmiina vaikkapa käyttämään aineellista voimaa etuoikeutettuja vastaan, jos nämä käyvät kansan tahtoa vastustamaan.

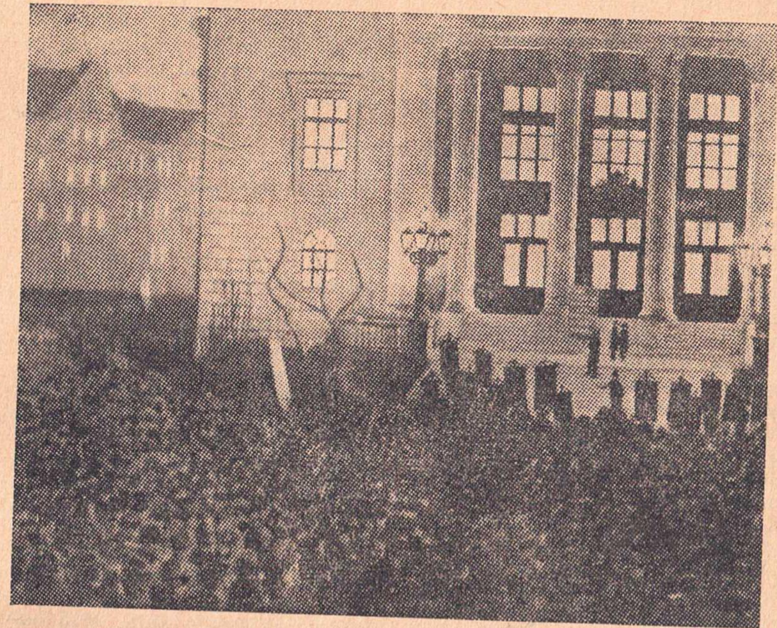
Valiokunnassa, jonne menettelytapakysymys lähetettiin, enemmistö puolusti ehdollista vaaleihin osallistumista porvarissäädyn vaaleissa joko asettamalla omia ehdokkaita, missä se olisi mahdollista, tai ryhtymällä yhteistoimintaan sellaisen porvarillisen ryhmän kanssa, joka kannattaa työväen vaatimaa eduskuntauudistusta ja asettaa listoille suhteellisen määrän työväen ehdokkaita. Samalla valiokunnan enemmistö kehoitti varustautumaan suurlakon varalta, jolla puolue voi taivuttaa säädyt hyväksymään eduskuntauudistuksen. Tämän lisäksi kehoitettiin järjestämään yleinen mielenosoitus säätyjen käsitellessä kysymystä.

Valiokunnan vähemmistö ehdotti seuraavan ponnen hyväksytäväksi:

”1) Koska sosialidemokraattinen puolue ei nykyisen valtiopäiväjärjestyksen mukaan osanotollaan valtiopäivämiesvaaleihin voi saada minkäänlaista vaikutusvaltaa luokkaeduskunnassamme, vaan päinvastoin vaaleihin osaaottamalla tukisi porvarillista luokkaeduskuntalaitostamme ja himmentäisi luokkarajoja, päättää puoluekokous, että sosialidemokraattisen puolueen tulee pysyä täydellisesti erillään tulevista valtiopäivämiesvaaleista ja kieltää porvarillisia puolueita ottamasta puolueen jäseniä vaalilistalleen.

2) Koska puolue tietää, että vallassa olevat luokat eivät mielisuosiolla luovu luokkaeduistaan, katsoo puolue olevansa pakotettu taistelukeinonaan vaatimustensa toteuttamiseksi käyttämään suurlakkoa ja käskee jäseniään ja kaikkia köyhälistön oikeuksia ja vapautta harrastavia kansalaisia kaikilla keinoilla varustautumaan ratkaisevaan taisteluun proletariaatin vapauttamiseksi.”

Keskustelu päätöslauselmaehdotuksista aloitettiin hyväksymällä yksimielisesti periaate, että tulipa päätökseksi kumpi tahansa ehdotus, on sitä jokaisen puolueen jäsenen noudatettava eikä rikottava, kuten tapahtui Helsingin ylimääräisen edustajakokouksen päätökseen nähden. Kun kokous

KANSA ODOTTAA. Taiteilija Karin maalaus vuoden 1905 joukkomielenosoituksista Säätytalon edustalla Helsingissä.

191 äänellä 96 vastaan, jotka annettiin ehdollisen vaaleihin osallistumisen puolesta, hyväksyi edellä esitetyn vaalilakkopäätöksen, ilmoittivat monet vähemmistöön jääneet päätökseen nähden vastalauseensa, mutta samalla he korostivat tulevansa seuraamaan päätöstä.

Tällä päätöksellä ei loppujen lopuksi ollut suurtakaan käytännöllistä merkitystä. Eihän työväestöllä yleensä ollut mahdollisuuksia saada omilla äänillään edustajiaan valtiopäiville, ellei porvaristo niitä äänestänyt. Näissäkin vaaleissa porvarit kaikesta huolimatta äänestivät eräitä työväen edustajia säätyvaltiopäiville. Vaalilakkopäätös kuitenkin kuvastaa selvästi työväenliikkeen suhdetta säätyvaltiopäiviin. Yleensä oli vakiintunut käsitys, että työväestö saattoi vaikuttaa eduskuntauudistukseen pääasiassa ulkoparlamentaarisen joukkopainostuksen tietä, mielenosoituksella ja suurlakkouhkalla. Tämän joukkoliikkeen voimasta ja vallankumouksellisen tilanteen kehityksestä Venäjällä johtui, että saatettiin torjua porvarien jarrutus valtiopäiväuudistuksen toimeenpanoon nähden ja estää tämän uudistuksen huonontamispyrinnöt, joihin porvareilla oli kova halu. Vaalilakkopäätös oli tietenkin omiaan kohdistamaan työväenjärjestöissä päähuomion työväen joukkoliikkeiden järjestämiseen, jota myöskin vaaleihin osallistumista kannattavat puoluekokousedustajat vaativat.

Puoluehallinto Helsinkiin. Tampereen ylimääräinen puoluekokous joutui ratkaisemaan puolue-

johdon kotipaikkakysymyksen. Vuoden 1905 suurtapahtumissa oli selvästi nähtävissä työväenliikkeen johdon painopisteen siirtyminen Helsinkiin, jonne muodostui koko suurlakkoliikkeen keskus. Turussa oleva puoluehallinto ei ilmeisesti tajunnut vuoden 1905 tapahtumien merkitystä eikä senkään takia kyennyt näissä tapahtumissa johtoasemaa ottamaan. Turku oli sitäpaitsi syrjässä tapahtumien polttopisteestä. Kun puoluehallinto nyt pyysi eroa, ei puoluekokouksesta kukaan noussut tätä eronpyyntöä vastustamaan. Puoluehallintoa ei tosin arvosteltukaan sanottavasti, joskin eräiden edustajain puheenvuoroissa sitä syytettiin liiasta laimeudesta.

Keskusteltaessa puoluehallinnon kotipaikkakysymyksestä syntyi riitaa siitä, minne puolueen johto sijoitetaan. Tampereen työväenjärjestöt olivat suurlakkotapahtumissa olleet myös kiihkeästi mukana. Tampereesta oli muodostunut tavallaan ikäänkuin Työmiehen ympärille ryhmittyneen helsinkiläissuuntauksen vastanapa, jota johti Yrjö Mäkelin. Siksi puoluekokouksessa esitettiinkin Helsingin ohella puoluehallinnon kotipaikaksi Tamperetta. Eräissä puheenvuoroissa sanottiin suoraan, että puoluejohdon kotipaikaksi on saatava Tampere, koska toiminta siellä on maltillisempaa. Päätökseksi kuitenkin tuli, että puoluehallinnon kotipaikka on muutettava Helsinkiin. Tämän puolesta annettiin 175 ääntä. Tamperetta kannatti 69 edustajaa. Tässäkään kysymyksessä ei tapahtunut selvempää linjan vetoa puolueessa olevien oikeistolaisten ja vasemmistolaisten välillä. Osittain tämä riita kuvastaa puolueessa tänä alkukautena ilmennyttä paikallista nurkkakuntalaisuutta. Puoluejohdon sijoittaminen Helsinkiin oli kuitenkin suuri edistysaskel. Puolueen johtoonkin tuli uusia aineksia ja Helsingin järjestynyt työväestö oli suurlakkoviikon käytännössä joutunut näyttelemään johtoasemaa ja siinä suuresti kasvanut. Se saattoi voimakkaasti tukea puoluejohdon työtä.

Suhde Venäjän vallankumoukselliseen liikkeeseen. Suurlakkoviikolla oli tapahtunut voimakasta lähentymistä Suomen ja Venäjän työväenliikkeen kesken. Puoluekokoukselle kin oli saapunut Venäjän sosialidemokraattisen puolueen keskuskomitean tervehdys, jossa lausuttiin:

”Veljellinen tervehdys suomalaisen Sosialidemokraattisen Puolueen edustajien kokoukselle. Tsaarin hallitusta ja kapitalistiluokkaa vastaan taistelevan venäläisen köyhälistön nimessä onnittelemme me suomalaisia työmiehiä heidän sankarillisen taistelunsa menestymisen johdosta. Me lausumme horjumattoman vakaumuksemme siitä, että suomalaiset työmiehet yhdessä kaikkien Venäjällä asuvien kansakuntien työmiesten keralla tulevat kulkemaan vieretysten kansainvälisen vallankumouksellisen sosialidemokratian lipun suojassa. Pyydämme Teitä, toverit, miettimään käytännöllisiä keinoja suomalaisen ja venäläisen Sosialidemokraattisen Puolueen lähentämistä ja yhteistoimintaa varten.”

Suomessa odotettiin vielä tässä vaiheessa Venäjän vallankumouksellisen liikkeen johtavan pikaiseen tsarismin kukistamiseen. Odotettiin ”viimeisen taistelun” puhkeamista läheisessä tulevaisuudessa. ”Meidän tulee asettua vuorovaikutukseen Venäjän työväen kanssa, sen kanssa on meidän käytävä taisteluun.” — ”Meidän on täältä lähdettävä agitaattoreiksi eri haaroille ja seistävä jäykkänä ratkaisevalla hetkellä.” — ”Punainen lippu etunenässä käykäämme taisteluun musertaaksemme kansan sortajat”. Tällä tavalla tulkitsivat tuon ajanjakson mielialoja eräät kokousedustajat.

Valpas kertoi kokoukselle Venäjän vallankumouksellisilta terveiset ja vakuutti: ”Venäläinen sosialidemokratia luo vapautta. Se jäsenluvullaan voi musertaa hallituksen telkeet. Se varmaan luo pian sellaisen tilan, että sitten rauhallisilla keinoilla päästään eteenpäin. Kun siellä ja meillä on samanlainen ohjelma, voidaan periaatteelliseen yhteistoimintaan ryhtyä ja ehkäpä soveltuvat menettelytavatkin samanlaisiksi. Kun nyt olemme saaneet itsemme irti porvareista, on syytä etsiä uusia liittolaisia. On syytä yhtyä näihin satoihin tuhansiin, ehkäpä miljooniinkin, jotka Venäjällä taistelevat vapautensa puolesta. Se takaa varmemmin voittoja kuin pikkumainen yhteistoiminta meidän pikkumaisten porvariemme kanssa, jotka eivät omalla avullaan ole saaneet takaisin omiakaan oikeuksiaan. Kun me yhdymme Venäjän sosialidemokraatteihin, joiden ohjelmassa on rajamaiden sisäinen itsenäisyys, luomme kerran Suomenkin sisäisen riippumattomuuden.”

Venäjän vallankumouksellisten tervehdyksen johdosta lähettämässään vastauksessa puoluekokous lausui:

”Sosialidemokraattien Puolue Suomessa kokoontuneena Tampereella, tahtoo täten ilmilausua sydämellisimmän myötätunnon ja veljeystunteen vapautensa puolesta taisteleville venäläisille tovereille. Suuri taistelunne, johon meilläkin oli kunnia osaltamme myötävaikuttaa ja joka on jo tuottanut tuloksia, menestyköön edelleenkin. Eläköön kansojen itsemääräämisoikeuden puolesta taisteleva sosialismi Venäjällä, eläköön työväenluokan kansainvälinen yksimielisyys.”

Puoluekokous velvoitti puoluehallintoa asettumaan viralliseen yhteyteen tervehdyksen lähettäjien kanssa, jotta siten saataisiin jatkuvasti luotettavia tietoja Venäjältä. Sensijaan venäläisten tervehdyksessä esitettyä kiinteää organisatoorista yhteyttä (eikä edes pysyvää vuorovaikutusta) ei rakennettu Venäjän vallankumousliikkeen kanssa. Sensijaan oli kyllä tilapäisluontoista toistuvaa kosketusta Venäjän vallankumousliikkeeseen. Sille annettiin ajoittaista varsin merkittävää apuakin. Niinpä venäläiset bolshevikit muistellessaan tuonaikaisia tapahtumia tunnustavat tämän avun ja selittävät, että Suomi muodostui ikäänkuin Venäjän vallankumouksen selustaksi. Yleensä vuoden 1905 suuret tapahtumat olivat opettaneet Suomen työväestölle Venäjän työväen vallankumouksellisen taistelun ratkaisevan merkityksen myös sen omiin taisteluihin nähden. Tästä johtuen myöhemmissäkin vaiheissa Suomen työväenliike tunsi voimakasta myötätuntoa Venäjän vallankumouksellista liikettä kohtaan tai paremminkin luotettiin Venäjän vallankumouksellisen työväenliikkeen tukeen ja apuun, kun jouduttiin taistelemaan omaa porvaristoa ja sen takana olevaa tsaristista sortokomentoa vastaan.

Äänioikeustaistelun loppuunsaattaminen. Äänioikeustaistelun jatkuminen löi leimansa 1905 lopun ja 1906 alkupuolen työväenliikkeen toimintaan. Vaikka Venäjän vallankumouksellisen liikkeen luomassa tilanteessa Suomen työväestö olikin asiallisesti murtanut suurlakollaan porvariston äänioikeusuudistusta vastaan harjoittaman suoranaisen vastarinnan, ei kuitenkaan ollut takeita siitä, että työväestölle annetut lupaukset pidettäisiin. Ainakin oli selvästi havaittavissa taantumuspiirien pyrkimykset huonontaa äänioikeusuudistusta niin paljon kuin suinkin, vaikka-

kaan itse uudistusta ei enää voitu kiertää. Niinpä poliittisesti vaikutusvaltaisissa perustuslaillisten johtomiesten keskuudessa ilmeni vielä vuoden 1906 alussa voimakas pyrkimys kaksikamarijärjestelmän luomiseen. Tällä pyrittiin heikentämään eduskuntauudistuksen demokraattista vaikutusta. Suurlakon takia syrjäytetyn suomettarelaissenaatin tilalle noussut perustuslaillinen senaatti asetti äänioikeusuudistusta valmistamaan erikoisen komitean. Tämä komitea sai porvarien suoranaisen jarrutuksen takia ehdotuksensa valmiiksi vasta helmikuun lopulla 1906. Eduskuntauudistuslakiesityksen käsittelyä viivytettiin vielä lähettämällä se kenraalikuvernöörin kautta keisarin tarkistettavaksi. Vasta toukokuun alussa saatiin tämä ehdotus säätyjen käsiteltäväksi.

Naisten äänioikeusliike. Kaikki tällaiset seikat yhdessä Venäjän taantumuksen voimistumisen kanssa hälyyttivät työväestöä joukkoliikkeellään yhä enemmän painostamaan senaattia ja säätyjä tässä kysymyksessä. Yli koko maan levisi 1905 lopulla ja 1906 alkupuolella mahtava mielenosoitusten ja muiden joukkoliikkeitten vyöry. Erikoisen merkittävä on työtätekevien naisten taisteluliike yleisen yhtäläisen äänioikeuden puolesta.

Keisarin manifestissa ei ollut puhuttu mitään naisten äänioikeudesta ja naiset olivatkin yleensä levottomia tämän johdosta. Porvarilliset naiset, jotka olivat järjestyneet "Union"-nimiseen liittoonsa, kannattivat kyllä yleistä äänioikeutta. Mutta he asettuivat suoranaisesti vastustamaan yhtäläisen äänioikeuden vaatimusta. Sensijaan työläisnaiset pitivät tiukasti kiinni yleisen yhtäläisen äänioikeuden vaatimuksesta. Tästä syystä katkesikin työläisnaisten äänioikeusliikkeen yhteistoiminta porvarisnaisten kanssa. Työläisnaisten kanta kiteytettiin Tampereella 16. 11. 1901 pidetyssä työläisnaisten yleisessä kokouksessa seuraaviksi vaatimuksiksi: "Että kaikille 21 vuotta täyttäneille naisille, niin naiduille kuin naimattomillekin, myönnettäisiin täydellinen ääni- ja vaalioikeus; että nelijakoinen luokkaeduskunta muodostettaisiin yksikamariseksi kansaneduskunnaksi." Siviililakeihin vaadittiin sellaiset muutokset, etteivät ne olisi esteenä naisten valtiolliselle äänioikeudelle. Tästä kokouksesta lähetettiin Tampereen ylimääräiseen puoluekokoukseen valtuuskunta, joka siellä esitti nämä naisten vaatimukset. Samanlaisia vaatimuksia esitettiin naisten taholta joka puolelta maata.

Työväenliike olikin jo alkuvaiheessaan ottanut ajaakseen naisten täydellisen tasavertaisuusasian. Mutta naisten äänioikeus oli niin uusi asia, että työväenliikkeen piirissäkin oli henkilöitä, jotka eivät sille antaneet tarpeellista arvoa. Esiintyipä jonkinlaista vastustustakin naisten äänioikeuteen nähden. Naisten omakohtaiset joukkoliikkeet olivat omiaan terästämään ja ravistelemaan yleistä työväenliikettäkin tehokkaammin korostamaan naisten äänioikeusvaatimuksen merkitystä.

Työläisnaisten joukkoliikkeitten kohokohdaksi muodostui yleinen naisten päivä, jota vietettiin 7. 12. 1905. Tällöin oli eri puolilla maata naisten äänioikeusmielenosoituksia kokouksien ja kulkueitten muodossa. Suuri herätys tapahtui työtätekevien naisten keskuudessa. Naisten omakohtainen liikehtiminen osaltaan auttoi murtamaan vastarintaa, jota naisten yleisen yhtäläisen äänioikeuden tiellä oli varsinkin varakkaampien kansankerrosten piireissä. Samalla työläisnaiset tällä liikkeellään

auttoivat yleisenkin äänioikeuskysymyksen ratkaisua.

Suurlakkouhka. Äänioikeus vallataan. Työväenliikkeen piirissä käsitettiin, että uuden suurlakon aikaansaaminen ja onnistunut läpivienti tuottaa suurempia vaikeuksia kuin marraskuun suurlakon aikana. Mutta suurlakkoajatus eli kuitenkin voimakkaana. Sitä valmistettiin muokkaamalla sen varalle mielialoja kaikissa joukkotilaisuuksissa, sanomalehdissä ja julistuksissa. Porvarillisissakin piireissä käsitettiin suurlakkouhka täysin realisena tosiasiana. Sitä osoittavat mm. työnantajain vastatoimenpiteet. Kun työväestö keräsi lakkorahastoja, järjesti lakkokomiteoita ja punakaarteja, ryhtyivät työnantajat järjestämään työnsulkua työväen suurlakkouhkan vastapainoksi. Tämän työnsulku-uhkan johdosta Sosialidemokraattisen puoluejohdon asettama suurlakkoa järjestävä komitea lähetti joulukuun alussa työväenjärjestöille kiertokirjeen, jossa se pyysi tietoja tilanteen kehityksestä. Kirjelmässä viitataan aluksi työnantajain sulku-uhkaan seuraavalla tavalla: "Koska on tullut tunnetuksi, että Työnantajain Liitto maassamme valmistelee työnsulkua valtiopäivien ajaksi mahdollisen suurlakon vastapainoksi siten estääkseen eduskuntalaitoksen muutosta kansanvaltaiseen suuntaan, ja koska on luultavaa, että valtiopäivät aikovat viivytellä eduskuntakysymyksen ratkaisua" ja pyydettiin sen takia tietoja työväen valmistumistoimenpiteistä, äänioikeusrahastoista, siitä, miten on valmistauduttu suojelemaan työväestöä porvariston asekaarteja vastaan, ym. seikoista.

Kun säätyvaltiopäivät kokoontuivat joulukuun 20. päivänä, oli tämä ikäänkuin merkkinä työväen joukkoliikkeiden vyörylle. Alkaen hajanaisemmista paikallisista kokouksista purkautui vuoden 1905 viimeisenä päivänä esille työväen ja sen rinnalla maaseudun sorrettujen työtätekevien yhteinen taistelutahto valtavissa joukkomielenosoituksissa. Kaikkialla eri puolilla maata järjestettiin mielenosoituskulkueita ja kokouksia. Samalla valittiin eri paikkakunnilta edustajat viemään säädyille viimeistä varoitusta.

Tämä joukkoliikehtiminen tapahtui uuden puoluehallinnon toimeenpanevan valiokunnan 27. 12. julkaisemassa, Yrjö Sirolan laatimassa julistuksessa esitetyn tilannearvion pohjalla. Tähän tilannearvioon työväen mielenosoitukset yleensä yhtyivät. Siinä varoitettiin liiasta hyväuskoisuudesta, jota valtiolliseen tilanteeseen nähden pidettiin yllä varsinkin porvarillisissa piireissä. Ei ole "vielä mitään varmuutta siitä, että taistelu kansallisen itsemääräämisoikeutemme puolesta olisi lopulliseen voittoon saatettu, kuten uskotellaan; eikä ole ollenkaan takeita siitä, etteikö taas, kun venäläinen virkavalta joku hetki uhkaavan taantumuksen mukana jälleen tänne kyntensä iskee, täällä uudistuisi se kurja peli kansan kalleimpien oikeuksien kauppaamiseksi, jota bobrikovilaiset sortovuodet läpeensä harjoitettiin ilman että 'koko kansa', jonka nimessä mikä nurkkakunta tahansa uskalsi tekojaan puolustella, itse pääsi asiassaan ratkaisemaan yleisellä äänioikeudella valitun sellaisen eduskunnan kautta, ettei sen pätevyyttä voitu maan rajain sisä- eikä ulkopuolella jäävätä".

Kun kuitenkin hallitsijan määräyksellä eduskuntauudistus oli annettu säätyvaltiopäiville, osoitettiin julistuksessa näille kysymys:

"Suomen syvät rivit kysyvät ja odottavat. Sadoin tuhansin edustettuina maamme pääkaupungissa ja sadoissa kansalaiskokouksissa korottavat kansan pohjakerrokset

tuskaisesti uhkaavan kysymyksensä:

Tahtovatko valtiopäivämiehet epävirallisissa kokouksissaan, joita he tiettävästi pitävät, ilmoittaa olevansa valmiit luopumaan säätyetuoikeuksistaan ja omasta puolestaan laatimaan Suomelle uuden, yksikamarisen eduskunnan, joka on täysin kansanvaltaisesti kokoonpantu, niin että sen vaaleissa kaikki täysi-ikäiset kansalaiset, miehet ja naiset, ovat tasaarvoisina äänioikeutetut ja vaalikelpoiset, ja lupaavatko he säädyissään tämän tilaisuuden tullen viivytyksittä ja varauksitta toteuttaa.

Muuta ei Suomen syvillä riveillä ole kysyttävää luokkaeduskunnalta. Jos säätyedustajat voivat tähän kysymykseen myöntävästi vastata ja lupauksensa täyttää, on nykyajan ja tulevaisuuden arvostelu heistä oleva vapauttava; jos he eivät sitä voi, ovat he historian puolueettoman tuomioistuimen edessä vikapäät niihin onnettomuuksiin, joihin kansamme, tapausten logiikan järkähtämättömästä pakosta, syöksyy, ja vapauttaa järjestynyt työväestö itsensä kaikesta edesvastuusta niihin lupauksiin nähden, joita se ei nimenomaisesti päätöksillään ota vastuulleen".

"Se suurlakko, jonka tällä hetkellä suurimman voimakeinonsa katkeriin uhrauksiin järjestynyt työväki varustautuu painolla vahvistaakseen vaatimuksensa syvän vakaumuksellisuuden ja perustellut huolensa isänmaan kohtalosta, olkoon panttina siitä, ettei työväen voimia ohjaa harkitsematon kevytmielisyys eikä luokkaitsekkyys.

Koko kansan asia on meille kallis. Jos se on yläluokkalaisillekin jonkin arvoinen, niin annettakoon pikaiset takeet siitä tositeosta, peruutettakoon työsulkuuhkaukset, lakkautettakoon lahtarikaarti ja lakattakoon työväestön oikeutettuja pyrkimyksiä herjaamasta, älköönkä myöskään paheksuttako ja vastustettako kansan kokoontumista niille tienoille, joissa sen elinkysymyksiä ratkaistaan. Valtiopäivienhän omassa vallassa on muuttaa nämä hetket kansallisiksi juhliksi, jos tahtovat. —"

Näissä sanoissa huokuu syvä huoli ei yksin työväenluokan, vaan koko kansan kohtalosta. Porvariston jarrutus äänioikeusuudistuksessa lähti ahtaista luokkaetulaskelmista. Etuoikeutetut piirit eivät tahtoneet luopua etuoikeuksistaan, joitten takeena säätylaitos oli, vaikka kansan syvien rivien valtiollisten oikeuksien puuttuminen oli suoranainen este yleiskansallisen taistelun nostamiselle tsarismin sortotoimenpiteitä vastaan. Työväenliike nousi tänä aikana kansallisuustaistelun johdonmukaisimmaksi ajajaksi.

Suomen Työväenpuolueen kutsusta kansa lähti todella liikkeelle. Satatuhantisin joukoin tuotiin esille säädyille nämä kansan vaatimukset. Työväen joukkojen poliittinen valmius oli nyt tässä vaiheessa paljon korkeammalla tasolla kuin säätyjen häpeäpäivän mielenosoituksissa, joissa vielä oli vallitsevana liikkeen luonnonvoimaisuus. Nyt työväenpuolueen johtokin kykeni kiteyttämään ja keskittämään kansan vaatimukset. Nyt oli jo satalukuinen työväenjärjestöjen verkko, joka auttoi suuresti liikkeen järjestämisessä koko maata käsittäväksi. Suurlakkoaikana syntyneet kansalliskaartit, jotka olivat muuttuneet punaisiksi kaarteiksi, osallistuivat järjestyneenä voimana työväen mielenosoituksiin ja valoivat työväenjoukkoihin oman voimantuntoa. Lukuisissa työväen kokouksissa esiintyi selvää vallankumouksellista henkeä. Sävy oli jyrkempää kuin milloinkaan aikaisemmin. "Yleinen yhtäläinen äänioikeus on saatava!" — "Lahtarikaartit on hajoitettava!" — "Porvarien työnsulku-uhkailuista on tehtävä loppu!" — Tällaiset vaatimukset olivat keskeisimpiä näissä joukkoliikkeissä. Kun porvariston lahtarikaartit uhkailivat työväestöä, nousi niitä vastaan yhä selvemmin vaatimus, että työväestön on vaikka ase kädessä puolustettava itseään. Alettiin vaatia valtiollisen vallankin ottamista työväen käsiin, joskin tämä vaatimus ei tullut selvästi määriteltyä.

Helsingissä 30. 12. järjestettyyn suurmielenosoitukseen osallistui paitsi Helsingin työtätekevä väestö kokonaisuudessaan myös maaseudun työtätekevien valtuuttamat lähetystöt, jotka olivat tulleet säädyille tuomaan edellä mainittua "viimeistä varoitusta". Työmies-lehden 3. 1. 1906 mukaan tämä valtava tilaisuus edusti 195.000 henkeä. Kaikki osoitti, että kansanjoukot olivat siinä tilassa, etteivät ne enää voineet elää entiseen tapaan.

Mielenosoitukset äänioikeuskysymyksessä jatkuivat ja kasvoivat koko säätyvaltiopäivien viimeisen istuntokauden ajan. Erityisen suureksi kehittyivät säätyjen häpeäpäivän (huhtikuun 14. päivän) vuosipäiväksi järjestetyt mielenosoitukset. Kun sitten säädyt toukokuun 28—29 päivänä ryhtyivät lopullisesti äänioikeusuudistusta käsittelemään, tempasivat mielenosoitukset mukaansa vielä entistä suuremmat joukot. Punaisten kaartien osallistuminen näihin mielenosoituksiin saattoi porvariston vapisemaan. Vaikka työväestö ei pannut täytäntöönkään suurlakkouhkaustaan, oli tällä uhkalla vallitsevassa tilanteessa ratkaiseva merkitys.

Suurlakkouhka oli tosiaan vaikuttava tekijä, ja se oli täydellä todella tarkoitettu. Niinpä puolueen toimeenpaneva komitea aivan äänioikeuskysymyksen ratkaisun kynnyksellä antoi julistuksen: "Valmistautukaa! Ratkaisun hetki lähestyy!" Tässä julistuksessa teroitetaan vielä mieliin, että on varustauduttava ratkaisevaan koetukseen: "Ovatko varustukset kunnossa? Vielä on joku aika käytettävänä, ja se täytyy käyttää hyvin. Lakkokomiteat, viimeistelkää varustuksianne! Punaiset kaartit tarkastelkoot voimansa ja tarpeensa. Olkaa valmiit puoluehallinnon määräysten saavuttua. Yhteinen taistelu voi tuottaa voittoja. Taistelussa emme mistään vaatimuksesta luovu", näin puolueen johto antoi tälle liikkeelle suunnan.

Äänioikeuskysymyksen lopullinen ratkaisu säädyissä tapahtui siis oloissa, joita voi täydellä syyllä pitää vallankumouksellisina. Säädyt olivat kahden tulen välissä. Kansan yleinen tyytymättömyys oli saavuttanut Suomessa ennen tuntemattoman laajuuden. Yleisen yhtäläisen äänioikeuden ja yksikamarisen eduskunnan vaatimus oli kirjaimellisesti sanoen tullut koko kansan vaatimukseksi. Työväestö liikehti, torpparit ja muut maaseudun työtätekevät yhtyivät taisteluun, naiset vaativat äänioikeuttaan. Kaupunkien pikkuporvarilliset piiritkin osoittivat kärsimättömyyttään ja vaativat koko maan etujen nimessä uudistuksen suorittamista.

Tsaarin manifestissa eduskuntauudistus oli asetettu säätyjen tehtäväksi. Taantumuksen voimistuminen Venäjällä nosti eteen uhkan, että tsarismi tulee uudelleen kiristämään otetta Suomeen nähden. Se pyrkii ottamaan takaisin myönnytykset, joita se vallankumouksellisen liikkeen painon alla joutuu tekemään Marraskuun manifestissa. Äänioikeusreformin viivyttämiseen ei porvaristolla ollut enää mitään mahdollisuutta. Porvaristokaan ei siis voinut enää hallita entiseen tapaansa.

Kun säädyt alkoivat käsitellä

lopullisesti valiokunnasta palautettua, senaatin viimeistelemää äänioikeusuudistusta, pysähtyivät pyörät Helsingin työpaikoilla 28. 5. ja työpukuiset raatajat piirittivät taas kerran Suomen säädyt. Senaatin ehdotus äänioikeusuudistukseksi hyväksyttiin säädyissä. Siinä oli otettu huomioon työväen esittämä yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden vaatimus. Samoin naiset saivat ääni- ja vaalioikeuden. Mutta taantumuspiirit saivat nostettua äänioikeusikärajan 21:stä 24:ään vuoteen. Samoin tehtiin rajoituksia köyhäinhoitoa nauttivien äänioikeuden suhteen. Äänioikeus riistettiin myös vakituisessa sotapalveluksessa olevilta. On myös huomattava huononnukset, jolla äänioikeuskysymystä valmisteleva komitea ja senaatti olivat kaventaneet eduskunnan valtaa pitämällä huolta ennen kaikkea siitä, että tsaarin holhousvalta maahamme säilyi koskemattomana.

Huolimatta näistä ilmeisistä huononnuksista äänioikeusreformiin merkitsi hyväksytty uudistus suurta valtiollista edistysaskelta. Sen kautta tapahtui entisen ahtaan säätyperustalle rakentuvan edustuslaitoksen täydellinen kumoutuminen ja yleiseen ja yhtäläiseen äänioikeuteen perustuvan äänioikeusjärjestelmän käytäntöönotto. Tätä muutosta kuvastavat mm. seuraavat luvut äänioikeutetuista. Kun vanhan säätylaitoksen vaaleissa äänioikeutettujen kansalaisten lukumäärä oli noin 125.000, antoi eduskuntauudistus ääni- ja vaalioikeuden n. 1.125.000 kansalaiselle. Naiset saivat nyt äänioikeuden. Uusia äänioikeutettuja oli uuden lain mukaan n. 1 milj. Se merkitsi kokonaan uusien yhteiskunnallisten kerrosten astumista äänioikeutettujen piiriin. Työväenluokka ja maaseudun tilaton väestö muodostivat valtaosan näistä uusista äänioikeutetuista.

Tärkeintä oli, että uudistus syntyi oikeudettomain kansankerrosten joukkoliikkeitten tuloksena taistelussa porvaristoa ja muita etuoikeutettuja piirejä vastaan. Samalla kun taistelu antoi valtiolliset oikeudet työväenluokalle, se kohotti työväenliikkeen kansan pohjajoukkojen demokraattisten pyrintöjen järjestäjäksi ja johtajaksi. Työväenliike muodostui tässä taistelussa muutamassa vuodessa ratkaisevaksi voimatekijäksi suomalaisessa yhteiskunnassa.

Suomen työväenliikkeen johtava taistelu niveltyi 1904—06 käydyissä taisteluissa yhteen Venäjän vallankumousliikkeen kanssa saaden siitä ratkaisevan avun. Tämä loi pohjaa Suomen työväenliikkeen pysyvälle myötätunnolle Venäjän vallankumousliikettä kohtaan.

Työväen järjestövoima kasvoi näiden tapahtumain yhteydessä suuresti. Puolueen johdon painopisteen siirtäminen marraskuun ylimääräisessä puoluekokouksessa Helsinkiin ja siellä osittain tapahtunut puoluejohdon poliittinenkin uudistaminen merkitsi puolueen johtavan osuuden kasvamista. Se ilmeni erikoisesti äänioikeustaistelun loppuvaiheessa ja torpparien taisteluliikkeen järjestämisessä sekä puolueen organisatoorisessa lujittamisessa. Puolueen toimintaan tuli enemmän määrätietoisuutta. Erikoisen suuri merkitys oli tässä vaiheessa sillä, että puoluesihteerin tärkeälle paikalle astui niin kykenevä ja kokoava henkilö kuin Yrjö Sirola, joka 1904—5—6 tapahtumissa kypsyi todelliseksi työväen johtajaksi. Työväenliike veti mukaansa vuoden 1905 vallankumoustapahtumissa suuren joukon sivistyneistöön kuuluvaa nuorisoa. Sen joukossa liittyi Suomen työväen taisteluriveihin myös O. W. Kuusinen, jonka ympärille alkoi ryhmittyä Suomen työväenliikkeen taistelun kannalla oleva ns. siltasaarelainen

sivusta. Kuusinen, Sirola ja eräät muut tähän ryhmään kuuluvat perustivat v:n 1906 alussa Sosialistisen Aikakauslehden, jonka avulla suoritettiin Suomen työväenliikkeessä suuriarvoista teoreettista taistelua marxilaisuuden puolesta.

Viaporin kapina ja Suomen työväenliike. Kuten edellä esitettiin, Suomen työväenliikkeen kietoutuminen Venäjän vallankumoukselliseen liikkeeseen oli v:n 1905 vallankumouksen olennaisia piirteitä. Tämä kokemus sai vahvistuksen v:n 1906 heinäkuun lopussa Viaporin linnoituksessa puhjenneen sotilaskapinan yhteydessä. Koska sotilaskapina tapahtui Suomen kamaralla, liittyy se jo senkin takia läheisesti Suomen historiaan. Kapinaan osallistui erittäin aktiivisesti Helsingin punainen kaarti, josta n. 200 miestä siirtyi suoraan linnakkeeseen kapinaan nousseiden sotilaiden avuksi. Osa punakaartilaisia rikkoi rautatiesiltoja estääkseen tsaarin rankaisuretkikuntien kuljetuksen Helsinkiin. Punaisen kaartin toimesta julistettiin Helsingissä vielä paikallinen suurlakko, johon liittyi huomattava määrä Helsingin työväestöstä. Tämän taisteluvaiheen aikana sattui ensimmäinen verinen yhteenotto porvariston suojeluskaartin ja työväen punaisen kaartin välillä.

Viaporin kapina kuului Venäjän vallankumouksellisten yleiseen sotilaskapinasuunnitelmaan. Sillä tahdottiin antaa voimakas isku tsarismille, joka oli pettänyt kaikki 1905 antamansa lupaukset. Sotilaskapinan piti olla merkkinä vallankumouksen uudelle nousulle. Viaporin kapina puhkesi kuitenkin ennenaikaisesti linnoituksessa vallitsevan mielivallan ja provokaatioiden takia. Siksi se jäi yksinäiseksi taisteluksi.

Koko Viaporin linnoitus siirtyi kapinallisten käsiin, samoin eräät Helsingissä olevat Venäjän sotalaivaston laivat. Kapinalliset saivat myös vähäksi aikaa haltuunsa Katajanokan kasarmit. Kun kapina ei päässyt leviämään muualle, se oli tuomittu alun alkaen epäonnistumaan.

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen johto ei yhtynyt Punaisen kaartin taholta annettuun suurlakkojulistukseen. Tosin se ei sitä myöskään kieltänyt. Puoluehallinto ei katsonut voivansa heittää koko maan työväenliikettä tähän taisteluun mukaan. Koko maata käsittävälle lakolle tuskin olisi ollutkaan mahdollisuuksia tässä yhteydessä. Äänioikeuskysymys oli juuri ratkennut työväen joukkoliikkeiden painostuksen kautta suotuisasti. Eduskuntauudistukselta toivottiin työtätekevien keskuudessa paljon. Samoin toivottiin, että säilyttämällä julkiset toimintaoikeudet, joita marraskuun suurlakolla saatiin palautetuksi, työväestö voisi parhaiten asiansa ajaa. Näin jäi Helsingin työväestön paikallinen lakkotaistelu ja punaisen kaartin esiintyminen Viaporin kapinallisten riveissä vain voimakkaaksi paikalliseksi solidaarisuuden osoitukseksi, joka ei voinut pelastaa Viaporin taistelijoita tappiolta. Mutta tämäkin apu oli omiaan selvittämään maamme työväenliikkeen ihmisille kansainvälisen solidaarisuuden asiaa ja luomaan pohjaa vastaiselle myötätunnolle Venäjän vallankumousliikkeen ja Suomen työväenliikkeen kesken.

O. W. Kuusinen, joka tuona aikana innolla seurasi Suomen työväen taisteluja Sosialistisessa Aikakauslehdessä, arvosteli puolueen johtoa siitä, että se löi osittain laimin solidaarisuuden osoittamisen Viaporin kapinallisia kohtaan. Kuusinen oli sitä mieltä, että puolueen olisi pitänyt kyetä aikaansaamaan rautatielakko, jolla olisi annettu Viaporissa taiste-

leville todellista apua. Kuusinenkaan ei usko, että siinä vaiheessa olisi ollut mahdollista heittää koko Suomen työväen voimia tähän taisteluun ja saada aikaan sen kautta tapahtumissa toinen ratkaisu. Mutta hän korostaa vallankumouksellisen solidaarisuuden merkitystä. Sosialistisessa Aikakauslehdessä hän kirjoittaa:

"Mutta silti saattaisi tulla tilaisuuksia, jolloin me ilmeisesti suoranaisella toiminnallakin, tavalla tai toisella, voisimme hyödyttää Venäjän vallankumousliikettä. Mitä meidän sellaisessa tapauksessa olisi tehtävä?

Tuollaisten yksityistapausten varalle ei tietysti voi varmasti edeltäpäin sanoa sitä eikä tätä. Mutta jos kerran ensiksikin Venäjän vallankumoukselliset silloin ovat apua meiltä pyytäneet ja toiseksi jos me voimme apua heille antaa panematta koko puolueen ja kansamme ilmeisiä etuja vaaralle alttiiksi, niin on meidän mielestämme myös ehdottomasti apua annettava. On silloinkin heitä tarmokkaasti tosi toimilla autettava, vaikka noista toimistamme ei olisi meille itsellemme mitään välitöntä hyötyä.

Sellainen puhe, että me suomalaiset kaikella suoranaisella toiminnalla Venäjän vallankumousliikkeen hyväksi saatamme oman maamme suureen vaaraan ja voimme ainoastaan vahingoittaa venäläisten veljiemme asiaa, ei ole meiltä muuta kuin itsekästä ja kiittämätöntä tai raukkamaista jaarittelua, — milloin se nim. ei ole suorastaan itsevaltiuden ja virkavallan laskuun ostettua. Pikemmin voitaisiin puhua päinvastoin. Sillä jos me kerran vähänkin uskomme Venäjän vallankumousliikkeen lähestyvään voittoon, niin tiedämme myös, että se on lopultakin sille uudelle vasta syntyvälle Venäjälle, joka nykyään on vallankumouksellinen Venäjä, kuin meidän on näistä vuosista tiliä tehtävä, eikä nykyiselle kaatumaisillaan olevalle itsevaltiudelle." — Tällä tavalla Kuusinen opetti, miten käytännössä pitää tukea Venäjän vallankumouksellista liikettä.

Viaporin lakon aikana Helsingin työläisten lakkoliikkeen yhteydessä tapahtui yhteentörmäys valkoisen kaartin ja punaisen kaartin välillä. Tätä yhteentörmäystä on alettu kutsua sen tapahtumapaikan mukaan Hakaniemen mellakaksi. Yhteentörmäys johtui siitä, että porvariston suojeluskaartilaiset yrittivät väkisin provokatoorisesti lopettaa työväen Viaporin kapinan yhteydessä julistaman lakon ja hyökkäsivät siinä tarkoituksessa lakkolaisten kimppuun. Tällä tavalla Helsingin suojeluskaarti käytännössä antoi apuaan Viaporin taistelijoiden kukistamisessa. Kuvaava on taistelun loppunäytös. Kun punakaarti löi aseistetut ammuskelevat valkokaartilaiset, nämä pakenivat tsaarille uskollisten kasakkajoukkojen turvin. Mechelinin johtama senaatti kiirehti kapinan jälkiselvittelyjen aikana myöskin osaltaan tukemaan tsaarin hallitusta. Sen toimesta luovutettiin osa Viaporin kapinallisia, jotka olivat ottaneet turvapaikan Suomessa, Venäjän tsaarihallitukselle. Tästä senaatin törkeästä teosta Sosialistinen Aikakauslehti kirjoitti joulukuussa 1906 seuraavaa: "Tuskin on hallitus Pietarissa ehtinyt lausua toivomuksenaan, että Suomi lakkaisi olemasta venäläisten 'valtiollisten' turvapaikkana, kun Suomen senaatti jo rientää syrjäyttämään ja kumoamaan vanhan tavan, ja nyt tulee lyhyt Suomen alueelle lähetetty sähkösanoma aiheuttamaan siellä kotitarkastuksia, vangitsemisia ja 'keisarikunnan asukasten' karkoituksia.

Nyt on 'Novoje Vremja' ihastuksissaan ja ylistää suomalaisten 'kaukonäköisyyttä'. Mutta muut Venäjän lehdet, kaikki ne, jotka eivät ole mustasotnian palveluksessa, ne, jotka Plehwen ja Bobrikoffin venäläistyttämisjärjestelmän aikana oman olemassaolonsa uhalla kävivät suurta taistelua meidän kansallisen olemassaolomme puolesta, — ne kuuluttavat nyt julki perustuslaillisten vallanpitäjiemme häpeää: 'Kuka voi edes epäilläkään, ettei Suomi ole lopullisesti sulautunut yhteen Venäjän kanssa? Löytäkääpä nyt, te tosivenäläiset Suomi-syöjät, käsiinne se raja, joka erottaa keisarikunnan suuriruhtinaskunnasta!' Ja edelleen Sosialistinen Aikakauslehti jatkaa:

"Ja minkälaisia 'rikollisia' aikoo senaattimme kuvernööreineen, poliiseineen ja keisarikunnasta lähetettyine apureineen ryhtyä täällä metsästämään? Niin. Niitä samoja vapaustaistelijoita, joille hautansa partaalla seisovat 'Suomen valtiosäädyt' erehtyivät Viaporin tykkien jyskiessä lausumaan 'syvimmän sympatiansa'. *) Samoja Venäjän vapaustaistelijoita, joiden ponnistuksia me saamme kiittää suurlakostamme ja kaikista sen hedelmistä ja — hra Mechelinin senaatti koko olemassaolostaan."

Siinä on havainnollisesti kaksi eri kantaa. Kuusinen ja Suomen työväenliike tinkimättömänä Suomen vapauden puolesta auttamassa Venäjän vallankumouksellista liikettä. Suomen perustuslaillinen senaatti ja suomalaiset lahtarikaartilaiset taistelemassa Venäjän vallankumousliikettä vastaan tsarismin puolella.

Tämä tapaus syövytti yhä selvemmin Suomen työväestön mieliin, että Suomen työväenliike voi saada tukea Venäjän työväenliikkeeltä ja että sen omat edut vaativat tukemaan myös Venäjän vallankumouksellista liikettä. Samalla vahvistui käsitys, että Suomen työväestöllä on vastassaan "kaksi vastustajaa, venäläinen itsevaltius ja sen takana meidän omat vallassa olijamme", kuten O. W. Kuusinen myöhemmin määritteli. Viaporin kapinan yhteydessä tapahtuneelle Helsingin työväestön liikehtimiselle oli pohja omissa oloissamme. Porvarillisten piirien ynseys työväenliikkeen ajamia vaatimuksia kohtaan asetti yhä selvemmin esille porvariston ja työväestön luokkavastakohtaisuuden. Perustuslailliset, jotka olivat nyt vallassa ja jotka kerskuivat isänmaallisuudellaan, alkoivat yhä selvemmin luopua puolustamasta Suomen kansallisia etuja ja siirtyivät taistelun kannalle kaikkia niitä uudistuspyrintöjä vastaan, joita Suomen työväestö ajoi. Viaporin kapina ulotti tällä tavalla vaikutuksensa monella tavalla Suomen työväenliikkeeseen.

Tässä yhteydessä on kuitenkin muistutettava, että porvarillisen sivistyneistön ja muittenkin porvarillisten piirien keskuudessa on myös vapaamielisiä aineksia, jotka auliisti avustivat Viaporin kapinassa lyötyjä mutta pakoon päässeitä venäläisiä sotilaita ja punakaartilaisia.

---

*) Viaporin kapinan alkaessa säädyt lausuivat myötätuntonsa Venäjän vapaustaistelua kohtaan. Samalla ne kuitenkin varoittivat suomalaisia mitenkään avustamasta "kapinallisia".

KAARLO MÄKINEN:

Sosdemjohtajain politiikka ammattiyhdistysliikkeessä

Suomen sosialidemokraattisen puolueen ammattiyhdistyspolitiikkaa tarkasteltaessa sen perusta voidaan löytää puolueen periaateohjelmasta ja päätöksistä, mutta samalla on seurattava käytännön politiikkaa, ohjelmien ja päätösten toteuttamista. Sosdem. puolueen periaateohjelma tarkistettiin vasta vuoden 1952 puoluekokouksessa, mutta puolueen käytännön politiikka on jo vuodesta 1918 ollut lähinnä nyt hyväksytyn ohjelman mukaista. Uudessa periaateohjelmassa luovutaan luokkataistelusta ja omaksutaan luokkasovittelun ohjelma. Siirtyminen kapitalistisen yhteiskunnan säilyttämisen tielle tuodaan esille nyt avoimesti ja samalla julistetaan puolueen keskeisimmäksi tehtäväksi taistelua kommunisteja vastaan.

Luokkataistelun välttämättömyys tunnustetaan Suomen vanhan yhtenäisen sosdem.puolueen hyväksymässä Forssan ohjelmassa, mutta nykyinen oikeistososialidemokraattinen puolue on ohjelmastaan välittämättä käynyt taistelua marxilaista työväenliikettä vastaan jo vuodesta 1918 lähtien. Kun sosdem. puolueen johto ja sen ammatillinen keskustoimikunta joutuivat toteamaan, että entistä yhtenäistä Suomen Ammattijärjestöä ei pystytty valtaamaan tai alistamaan heidän määräysvaltaansa, he kehoittivat puolueensa jäseniä eroamaan siitä, ”jotta varattaisiin paremmat mahdollisuudet taisteluun kommunisteja vastaan”, kuten senaikaisista puolueen asiakirjoista voidaan havaita. Tätä taistelua jatketaan nyt puolueen periaateohjelman mukaisesti.

Sosdem. puolueen ja sen asettamien ammattiyhdistysjohtajien taholta korostetaankin nyt avoimesti, että he eivät aseta tehtäväkseen kapitalistisen järjestelmän kumoamista, vaan tukevat sitä kaikella toiminnallaan. He koettavat vakuuttaa työtätekeville, että kapitalismi on edelleenkin elin- ja kehityskelpoinen, ja kohdistavat vihansa sosialismia rakentavia kansoja vastaan.

Sosdem. puolueen johtajat, jotka ovat asettaneet tehtäväkseen kapitalistisen järjestelmän tukemisen, eivät voi hyväksyä myöskään ammattiyhdistysliikkeen tehtävän mukaista palkkapolitiikkaa. SAK:n koulun opettaja, maisteri Olli J. Uoti selvittää, että ”palkkapolitiikka käsitetään nyttemmin vastuuntuntoisen työväenliikkeen piirissä osana kansantaloutta, jota ei voida muiden kansantalouden tekijäin muodostamaa kokonaisuutta sivuuttaen hoitaa...” Siksi on luovuttava jo vanhentuneina markkamääräisistä palkkojen korotuksista, minkä mukaisesti sumut, antikaiset ja lindblomit myös toimivat. Palkankoroitusvaatimusten tilalle he asettavat kustannustason alentamisen, tuotantotehon kohottamisen ja sitä tukevan kapitalistisen rationalisoinnin, työkohtaisen palkkajärjestelmän ym. Sosdem.puoluejohtajat ammattiyhdistysliikkeessä selvittävät, että tuotannon nousun mukana palkat tulisivat automaattisesti kohoamaan ja siksi on ammattiyhdistysliikkeen asetettava päätehtäväksi tuotannon lisääminen.

Marx moittii H. Carey'tä samanlaisen mielettömän väitteen heittämisestä, ”että työpalkka yleensä kohoaa ja alenee samoin kuin työn tuottavuus.” Suomalaiset puuteollisuuden työläiset, kuten muutkin, tietävät hyvin, että Marxin suorittama arvio edelleenkin pitää paikkansa. Esimerkiksi puuteollisuuden työvoima on vuodesta 1938 vuoteen 1951 mennessä laskenut 97:ään, jos vuosi 1938 merkitään 100:ksi, mutta tuotantoteho on vastaavana aikana noussut 145:een. Työläisten elintaso ei puuteollisuuden piirissä kuitenkaan ole noussut vastaavasti, vaan on todellisuudessa varmaankin heikompi kuin silloin. Työläiset pitävätkin palkankorotusvaatimustensa perusteena sitä, mitä he tarvitsevat työvoimansa ylläpitämiseen, elämiseen, mikä ehdottomasti on oikea perusta. Mutta sosdem.puoluejohdon jäsenet eivät voi hyväksyä työläisten vaatimuksia ja siksi he toistavat kapitalistien lailla, että palkkojen korotuksista olisi vain vahinkoa työläisille, palkkojen korotus kun välittömästi nostaisi tuotteiden hintoja. Väittävätpä sellaistakin, että palkkojen korotukset johtaisivat inflaatioon.

Tämän toistavat sumut ja lindblomit uudelleen ja uudelleen niille ammattiliitoille, jotka vaativat palkkojen korottamista, mutta samaan aikaan he voivat kirjoituksissa ja puheissa esittää päinvastaisiakin väitteitä. Vaikeata tosin on esimerkiksi paperiteollisuuden työntekijälle vakuuttaa, että hänelle suoritettu 10 %:n palkkojen korotus voisi nostaa paperin markkinahintaa vastaavasti 10 %:lla, koska laitoksen palkkamenot — johtajat mukaan lukien — ovat vain 15 % kokonaiskustannuksista. Jos 10 %:n palkankorotus voitaisiin välittömästi ja kokonaisuudessaan lisätä tuotteen hintaan, nousisi hinta vain 1,5 %:lla. Siten ei kuitenkaan useimmissa tapauksissa käy, vaan kapitalistien saama lisäarvo vähenee sillä määrällä

ja työläiset ovat voittaneet taistelun. Samoin on asianlaita paljon puhutun inflaation kanssa. Turvatakseen monopolipääoman enimmäisvoittojen kerääntymisen sosdem.johtajien on vastustettava työläisten palkkojen korotusvaatimuksia. Lisäksi edellä mainittu maisteri Uoti korostaa sitä, että SAK:n nykyisin harjoittama palkkapolitiikka ei johda välittömästi poliittisiin ristiriitoihin, mikä luokkasovittelijain kannalta on ensiarvoisen tärkeätä.

Toteuttaakseen nykyistä vakauttamispolitiikkaansa sosdem.puoluejohdon on pitänyt keskittää valtansa ammattiyhdistysliikkeessä aivan suppean johtajaklikin käsiin. SAK:n sääntöjä on muutettu siten, että sen työvaliokunnalle on kerätty päätösvalta kaikissa kysymyksissä. Liitoille jätetään oikeus jäsenmaksujen keräämiseen, mutta palkka- ja työehtosopimuskysymykset tulisi hoitaa mahdollisimman ahtaissa keskusjärjestöjen runkosopimuksen puitteissa. On rajoitettu suurten työläisliittojen edustusta ja myönnetty pienille virkamiesjärjestöille suhteeton edustus edustajakokouksessa. Sosdem.-oikeistolaisten työläispelko on kehittynyt niin pitkälle, että useat ammattiliitot on eroitettu keskusjärjestöistä, samoin suurimmat ammatilliset paikallisjärjestöt. Sääntöjen mukaan voi SAK:n työvaliokunnan päätöksillä velvoittaa liittoja erottamaan ammattiosastojaan ja yksityisiä jäseniäkin. Ns. teollisuusliittoperiaatepäätöksestä huolimatta perustetaan rinnakkaisjärjestöjä työpaikoille ja paikkakunnille niissä ammattiliitoissa, joissa sosdem.puoluejohtajilla on määräämisvalta. Liittokokousvaalien edellä he perustavat tarpeellisen määrän ns. paperiosastoja, joiden edustajilla turvataan enemmistö edustajakokouksissa. Samoin he estävät uusien ammattiosastojen perustamisen näissä ammattiliitoissa, elleivät voi varmistaa niihin puolueensa johtoasemaa.

SAK:n työvaliokuntakin on sivuutettu useissa ratkaisevissa kysymyksissä, kuten edellä mainittujen suunnitelmien laadinnassa, maata käsittävien palkkasopimusten teossa jne. SAK:n järjestöelimet asetetaan sitten tapahtuneiden tosiasiain eteen ja ns. junttakokouksissa pehmitetään enemmistö päätöksien tekoon. SAK:n johtajat kieltäytyvät vastaanottamasta työläisten lähetystöjä, eivätkä he työläisten pyynnöstäkään suostu selostamaan kysymyksiä työpaikoilla.

SAK:n julkaisuissa ja lehtikirjoituksissa korostetaan ammatillisten järjestöjen itsenäisyyttä ja päätäntävaltaa. Mutta sosdem.-puolueen ammatillisen jaoston ohjekirjeissä korostetaan sen luoman puolueorganisaation päätäntävaltaa ammatillisissa järjestöissä. Heidän johtamissaan ammattiliitoissa ja SAK:n välittömässä organisaatiossa edellä mainittu ohje on jo toteutettu, mutta näissä työläisliitoissa ja ammatillisissa perusjärjestöissä, joissa ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden kannattajilla on enemmistö, ei sellaista sallita. Ammatilliset järjestöt ovat sääntöjensä mukaan itsenäisiä rekisteröityjä järjestöjä ja epäilemätöntä on, että ennemmin tai myöhemmin niiden työläisjäsenet tulevat valtaamaan itselleen päätäntävallan asioissaan. Kikkakonsteilla ei voida loputtomasti säilyttää taantumuksellisten valtaa ammattiyhdistysliikkeessä.

Edellä jo osoitettiin, että sosdem.puoluejohto pyrkii alistamaan ammatillisen liikkeen alaisekseen. Heidän kantaansa muuhun työväenliikkeeseen Hakulinen selvittää kirjasessa "Ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyys" seuraavasti: "yhteistyö voidaan tosin toteuttaa sosdem.puolueen kanssa, koska sillä on niin läheisesti samat toimintaperiaatteet ja tavoitteet kuin SAK:lla, mutta kommunisteilla toiset päämäärät ja tavoitteet." Reformistien puolueettomuuskäsitteen mukaisesti he eristävät ammatillista liikettä tieteellisestä sosialismista, työväenliikkeestä ja toimivasta rauhanliikkeestä, mutta samanaikaisesti solmitaan läheisiä suhteita työnantajajärjestöjen ja sosdem.-puolueen kanssa. Periaateohjelmansa mukaisesti he pyrkivät sitomaan ammatillisen järjestön omistavaan luokkaan, mikä on täysin johdonmukaista luokkasovittelijoille. Se osoittaa, että ammatillinen liike ei voi olla puolueetonta. Työläiset tulevatkin huolehtimaan siitä, että ammatillinen liike yhdistyy osaksi työväenliikettä, joka ratkaisee kysymykset työväenluokan etujen mukaan riistäjiä vastaan. Ammatilliset järjestöt on säilytettävä järjestöllisesti itsenäisinä ja niiden jäsenistölle kuuluu päätäntävalta asioissaan. Yhteistyössä ja taistelussa etujensa ja oikeuksiensa puolesta työläiset kasvavat tämän järjestön piirissä kohti korkeampaa, so. poliittista järjestymistä.

Sosdem.puolueen oikeistojohtoa ja heidän ammattiyhdistysliikkeeseen sijoittamiaan puoluejohtajia ei voida heidän toimintansa perusteella enää nimittää reformisteiksikaan vaan paremminkin konservatiiveiksi, jotka vastustavat työläisten elintason parantamista kaikissa suhteissa. Kapitalistisen riistojärjestelmän säilyttämiseksi he vaativat työläisiltä jatkuvasti uhrautuvaisuutta peittelemällä sen väitteellä, että kaikkien pitää uhrata, jotta kapitalismi selviytyisi kriisistä. Hyökkäämällä Neuvostoliittoa ja kansandemokratian maita vastaan he pyrkivät synnyttämään kansassamme vihaa sosialismin ja kommunismin rakentajia kohtaan sekä vaikeuttamaan taloudellista yhteistyötä pulista vapautuneiden maiden kanssa. Asettamalla USA:n edut Suomen kansan etujen edelle he vaativat maamme taloudellisen toiminnan kehittämistä amerikkalaisten monopolipääoman omistajien sanelun mu-

kaiseksi. Erottamalla SAK:n Maailman ammattiyhdistysten liitosta ja olemalla kiinteässä yhteistyössä ns. ”Vapaan Ammattiyhdistysinternationalen” kanssa he pyrkivät toteuttamaan työväenliikkeen kahtiajakamista myös kansainvälisesti. SAK:n oikeistojohtajien esiintyminen toimivaa kansainvälistä rauhanliikettä vastaan paljastaa heidät uuden suursodan valmistelijoiksi ja Suomen itsenäisyyden vastustajiksi. Tässä Suomen työtätekevien etujen vastaisessa toiminnassa sosdem.puoluejohto on nojannut maan ammattiyhdistysliikkeen voimiin.

Näin kuitenkaan ei voi eikä saa enää jatkua. Suomen työtätekevien edut vaativat maassa harjoitetun politiikan muuttamista ja ammatillisella liikkeellä tulee olemaan merkittävä osuus muutoksen aikaansaamisessa. Ammattiyhdistysliikkeen on oltava osa työväenliikettä, joka taistelee työtätekevien etujen puolesta. Sen tehtävänä on koota työläiset yhteen heidän poliittisiin ja uskonnollisiin mielipiteisiinsä katsomatta. Jokaisen palkkatyöhön osallistuvan kommunistin on kuuluttava ammattialansa osastoon ja toimittava siinä. Yhtenäisyyden toteutuminen työpaikoilla ja ammattiosastoissa muuttaa SAK:n työläisten yhteiseksi taistelujärjestöksi.

”. . . Meillä on laaja yhtenäisyyspohja. Jos haluamme voittaa taistelussamme, meidän on luotava tästä päämäärien ja etujen yhtenäisyydestä taisteluyhtenäisyys. Siellä missä työläiset ovat yhtyneet, menestys on taattu.”

”. . . hyvinvoinnin, vapauden ja rauhan välttämätön edellytys on työläisten taisteluyhtenäisyys.”

(MAL:n vetoomuksesta maailman työläisille)

ELSA AALTONEN:

Sama palkka samasta työstä

Naisten samapalkkaisuuskysymyksen äskeinen eduskuntakäsittely Kansainvälisen Työkonferenssin suosituksen pohjalta nostatti esille henkistä ja ruumiillista työtä tekeväin naisten voimakkaan vaatimuksen sopimuksen hyväksymisen puolesta ja osoitti siten kysymyksen polttavan ajankohtaisuuden. Vaikka eduskunnan porvarillissosialidemokraattinen enemmistö hautasi asian hämärään tulevaisuuteen — muka tutkittavaksi — on naisten palkkakysymyksen ratkaisun välttämättömyys ”sama palkka samasta työsuorituksesta”-periaatteen pohjalla kuitenkin perustellusti ja sitovasti tullut osoitetuksi. Miten kauan hallituspiirimme vielä kykenevät asiaa jarruttamaan, riippuu luonnollisesti liikkeestä, jota työväestön ja erikoisesti kansamme naisten keskuudessa kyetään synnyttämään vaatimuksen puolesta. Välttämätöntä on, että naisten oikeutetun tasa-arvoisuusvaatimuksen puolesta kamppailtaessa hellittämättä tehdään selvitystyötä palkannauttijain keskuudessa ja torjutaan porvarien ja oikeistososialidemokraattien taholta esitetyt harhaanjohtavat väitteet, joilla kysymyksen ratkaisua pyritään viivyttämään.

Kansalaisten täydellinen tasa-arvoisuus lain edessä pitäisi kuulua jokaisen demokraattisen valtion perusolemukseen. Porvarillisen demokratian kannattajat, jotka ylpeilevät kansalaisten tasa-arvoisuudella, eivät kuitenkaan kykene kiistämään, etteikö laki tai siihen verrattavat valtiovallan sanelemat palkkaohjepäätökset asettaisi naisia työntekijöinä ja kansalaisina epäedullisempaan asemaan. Ennenkuin voidaan puhua naisten tasavertaisuudesta kansalaisina, heille on luonnollisesti taattava samanlaiset oikeudet työhön, työstä saatavaan palkkaan, samat oikeudet sivistykseen ja ammattikasvatuk-

Elsa Aaltonen

seen kuin miehillekin. Tällaisia oikeuksia ei meidän maassamme ole huolimatta siitä, että usein ylpeillään Suomen edelläkävijäasemasta yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden myöntämisessä naisille v. 1907 ensimmäisenä maana maailmassa.

Missään muussakaan kapitalistisessa maassa näitä oikeuksia ei ole rajoituksetta myönnetty huolimatta siitä, että ne hyvinkin arvovaltaiselta taholta on tunnustettu, kuten esim. Yhdistyneitten Kansakuntien peruskirjassa. Mainittakoon, että 15 YK:n jäsenvaltiota ei kuitenkaan ole antanut naisille edes alkeellisia poliittisia oikeuksia puhumattakaan taloudellisesta tasa-arvoisuudesta. Naisten oikeutta työhön on monissa YK:n jäsenvaltioissa rajoitettu lain voimalla, käytännössä sitä lisäksi rajoittavat työnantajat ja se tosiseikka, että naisilla ei ole mahdollisuuksia ammattikasvatuksen hankkimiseen. Naisten palkkataso on kaikissa kapitalistisissa maissa alhaisempi kuin miesten, esim. Belgiassa ne muodostavat 80 %, Norjassa ja Sveitsissä n. 60—65 %, Ruotsissa n. 70 %, Suomessa n. 67—70 % miesten palkoista, ja Ranskassakin, jossa vuonna 1946 on hyväksytty laki samapalkkaisuudesta, naisten todelliset palkat ovat n. 10 % alhaisemmat.

Ainoastaan Neuvostoliitossa ja kansandemokraattisissa maissa naisen voidaan sanoa olevan mieheen nähden tasavertaisessa ellei edullisemmassakin asemassa. Sen lisäksi, että perustuslaki takaa naisille yhtäläiset oikeudet työhön, samaan palkkaan, sivistykseen, lepoon, nainen saavuttaa eläkeiän nuorempana kuin mies, naisella on suuremmat oikeudet lapsiinsa, äitiyssuojelun takaa pitkälle kehitetty lainsäädäntö jne.

Ei ole kuitenkaan mahdotonta, etteikö naisen tasa-arvoisuutta voitaisi edistää ja toteuttaa niissäkin maissa, joissa on kapitalistinen hallitusjärjestelmä, sen puolesta puhuu jo se, että käytäntö eri maissa on hyvin kirjava. Saavutukset johtuvat ennenkaikkea siitä, miten eri maiden työväenluokka on kyennyt yhdistämään voimansa oikeuksiensa puolesta käytävässä taistelussa, ja siitä riippuu myös samapalkkaisuuskysymyksen ratkaisu.

Työssä käyvän naisen elämään liittyvät kysymykset muodostavat sitä laajemman yhteiskunnallisen pulman, mitä suurempi on naisten osallistuminen tuotantoelämään. V. 1950 väestönlaskennan mukaan on Suomessa ammatissa toimivia naisia yhteensä 776 000, joista maa- ja metsätalouden piirissä työskenteleviä 345 000, teollisuus- ja käsityöammateissa 171 000, kaupan palveluksessa 83 000, liikenteen 20 000, erilaisissa palveluksissa 50 000 ja muissa ammateissa 7 000. Vaikka edellämainittuihin lukuihin sisältyvät myöskin ammattiaan itsenäisesti harjoittavat naiset, muodostuu varsinaisten palkkatyötä tekevien naisten lukumäärä

huomattavaksi. Niinpä yksinomaan teollisuuden työntekijöistä naisia on lähes 40 %. Tämä osoittaa, miten suuri merkitys koko työväenluokan elämälle olisi naisen taloudellisen tasa-arvoisuuden toteuttamisella. Mutta sen pitäisi osoittaa myös, että palkkatyötä tekevät naiset kykenisivät yksinäänkin ratkaisemaan kysymyksen, jos he oikealla tavalla osaisivat yhdistää voimansa. Ratkaisu ei kuitenkaan tule jäämään yksin naisten taistelun varaan, sillä kysymys naisten oikeuksista on työväenkysymys aivan samalla tavoin kuin ovat olleet taistelu äänioikeudesta, 8-tunnin työaikalaista, vuosilomista jne.

NAISTEN JA MIESTEN PALKKATASON EROAVAISUUS

Huolimatta naisten suuresta osuudesta tuotantoon heidän asemansa ei ole tasa-arvoinen verrattuna miespuolisiin työntekijöihin. Kaikkein selvimmin tämä näkyy naisten palkkatasossa. Sodanedellistä juopaa palkoissa kavensi tosin sodan jälkeen aina vuoteen 1948 saakka vallinnut työtätekevien etujen mukainen hallitussuuntaus. Kun naisten palkat vuonna 1939 olivat vain 50—55 % miesten palkoista, niin v. 1946 annetussa palkkaohjepäätöksessä ohjepalkkojen välinen ero kapeni 10—13 % jääden käytännössä jonkin verran suuremmaksi. Miesten ja naisten palkkojen välinen ero on sen jälkeen kuitenkin kasvanut, sillä v. 1950 hyväksytty Aura-sopimus merkitsi jo ohjepalkkojenkin välisen eron suurentumista 16—27 % ja loppuvuodelta 1952 julkaistujen tilastojen mukaan ero oli 27,9—29,9 %. Lisäksi työkohtaisuuslisän käytäntöön ottaminen sai aikaan sen, että naisten työkohteet vain aniharvoin katsotaan sellaisiksi, jotta niistä maksettaisiin mainittua lisää. Pikemminkin niihin nähden noudatetaan A-sopimukseen sisältyvää ns. miinuslinjaa. Sitäpaitsi palkkatulojen välinen eroavaisuus muodostuu käytännössä huomattavasti suuremmaksi jo siitä syystä, että naiset valtaosaltaan työskentelevät alhaisemmissa palkkaryhmissä. Havainnollisen kuvan siitä antaa erään työnantajaliiton palkkatilasto: Miehistä on 2/3 sijoittunut korkeampiin 3. ja 4. palkkaryhmiin, mutta naisista 3/4 alhaisimpiin 1. ja 2. palkkaryhmiin. Siitä 1/4:sta, joka on 3. ja 4. palkkaryhmässä, vain 5 % on päässyt viimemainittuun 4. palkkaryhmään. Palkkatulojen väliseen eroon vaikuttaa myös se, että paremmin järjestyneinä miehet urakkatyössä kykenevät puolustamaan oikeuksiaan ja kieltäytyvät tekemästä huonoja urakoita.

Millaiseksi miesten ja naisten palkkatson eroavaisuus on eri aloilla muodostunut, siitä antaa jonkinlaisen kuvan Sosiaalisessa Aikakauskirjassa julkaistu tilasto loppuvuodelta 1952. (V. 1953 no 1—2 siv. 27.)

NAISIA TUOTANNON PALVELUKSESSA. Kuvamme on Hellaksen makeistehtaalta.

Teollisuusala	Työntekijäin luku		Keskituntiansio	
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
Malminnosto- ja rikastaminen ..	1 681	132	155.72	84.30
Sulatot yms. metallien jalostuslaitokset	5 388	1 306	164.54	117.42
Muiden metallien valmistus ja jalostus	981	136	159.13	107.96
Konepajat	21 175	4 655	175.08	117.31
Kalkkikivilouhimot	343	101	173.08	107.98
Kalkkitehtaat	229	50	164.10	115.01
Sementtitehtaat	736	66	172.04	110.91
Porsliini- ja fajanssitehtaat	667	1 105	187.82	121.57
Talous- ja pullolasitehtaat	764	562	162.84	102.49
Ikkunalasitehtaat	290	11	153.71	95.28
Kumitavaratehtaat	1 232	1 738	146.76	104.59
Villatehtaat..................	2 242	6 325	134.27	106.95
Puuvillatehtaat	2 547	7 450	132.76	99.65
Pellavatehtaat	341	680	146.41	102.65
Trikoo- ja silkkitehtaat	807	5 476	146.03	114.54
Puuhiomot ja pahvitehtaat	1 440	959	152.10	114.75
Sulfaattiselluloosatehtaat	1 113	440	174.40	124.54
Paperitehtaat	2 376	2 075	158.43	110.42
Paperivanuke- ja paperiteollisuuden apuosastot	12 450	306	171.70	105.74
Sahat	5 661	2 030	163.20	104.28
Vaneritehtaat	1 246	2 353	139.32	109.24
Rullatehtaat	79	105	131.29	93.87
Puutalotehtaat, höyläämöt, laatikkotehtaat	1 239	1 159	150.19	104.76
Sokeritehtaat	809	364	152.19	98.52

Tilaston mukaan miesten keskituntiansiot olivat 187:82—131:29 ja naisten 124:54—84:30. Erotus oli siis korkeimmassa palkkaryhmässä 63:28 ja alimmassa 46:99 eli prosenteissa 27,9—29,9.

Tämä osoittaa miesten ja naisten palkkojen eroavaisuuden maassamme käytännössä. Se osoittaa havainnollisesti myös, *miten niillä aloilla, joilla naistyöntekijät muodostavat enemmistön, miestyöntekijäinkin keskimääräinen palkkataso on muodostunut alhaisemmaksi.* (Vrt. esim. kutomateollisuuden tai vaneriteollisuuden miesten palkkatasoa vaikkapa metalliteollisuuden palkkatasoon.)

SYYT NAISTEN ALIPALKKAISUUTEEN

Miten nainen on voitu pitää näin häpeällisessä asemassa palkkaan nähden? Siihen on useitakin syitä, mutta ensimmäinen ja tärkein on luonnollisesti se, että naisten alipalkkaus merkitsee työnantajalle huomattavaa ylivoittojen riistämisen lähdettä. Jos ajatellaan, että naisten tuntipalkat ovat keskimäärin n. 50 mark-

kaa alhaisemmat tuntia kohden, se merkitsee jo 100.000 naisen kohdalta 5 miljoonan ylivoittoa, mikä kuukaudessa kohoaa yli miljardiin ja vuodessa n. 12—13 mrd. mk. On tosin myönnettävä, että laskelma on kaavamainen, sillä samapalkkaisuuden toteuttamisen jälkeenkin naisten palkkataso jäisi alhaisemmaksi, ellei heille samanaikaisesti turvattaisi mahdollisuuksia myöskin ammattitaidon hankkimiseen sekä ammatissa kohoamiseen. Jonkinlaisen havainnollisen kuvan sen avulla voi kuitenkin muodostaa naisten alipalkkauksen työnantajille suomista eduista.

Toisena syynä naisten alipalkkaukseen on pidettävä sitä, että naisten työvoiman liikatarjontaa on parhaimpinakin työllisyysaikoina, koska esim. lukemattomat perheenäidit olisivat valmiit perheen vaikean toimeentulon vuoksi astumaan tuotantoon, jos työmahdollisuuksia avautuisi riittävästi.

Kolmantena syynä on, että naiset ammattikoulutusmahdollisuuksien puutteen vuoksi etupäässä työskentelevät apu- ja vaihetyössä, jonka työvoima esim. palkkariitojen sattuessa voidaan koska tahansa korvata uudella työntekijäaineksella.

Neljänneksi vaikuttaa se, että naiset yhteiskunnallisen tietoisuuden puutteen vuoksi ovat heikommin järjestyneet kuin miehet. Tähän vaikuttavat yleisesti tunnetut yhteiskunnalliset syyt, monenlaiset velvollisuudet kodin ja lasten hoidossa. Lisäksi naiset tosiasiallisesti ansaitsevat toimeentulonsa tekemällä kaksinkertaista työpäivää, 8 tuntia tehtaassa, kauppaliikkeessä tms. ja toista vähintään samanpituista työpäivää kotitalouden piirissä. Tästä syystä on usein havaittavissa, että varsinkin naimisissa olevat naiset eivät edes huomaa sitä yhteiskunnallista vääryyttä, joka heidän palkkauksessaan ilmenee, vaan ajattelevat, että "kunhan edes jotain saa", sillä lisänähän sekin on perheen taloudessa.

MIHIN SAMAPALKKAISUUSVAATIMUKSEN VASTUSTAJAT VEOAVAT?

Vastustaessaan naisten samapalkkaisuuden toteuttamista työnantajat perustelevat sitä monilla erilaisilla väitteillä. He selittävät, että naisten kohdalla tuotantokustannukset kohoavat korkeammiksi syystä, että he perhe- ja fyysillisten seikkojen vuoksi sairastelevat enemmän, että miehelle kuuluu suurempi palkka perheenhuoltajaominaisuutensa vuoksi, että samapalkkaisuus johtaisi naisten työmahdollisuuksien vähenemiseen, että nainen ei tunne kiinnostusta työhönsä, että nainen tulee toimeen vähemmällä jne.

Tarkastelkaamme näiden väitteiden paikkansapitävyyttä. Joutuuko nainen olemaan työstä poissa enemmän kuin mies. Sairastumisia hänellä ei ole enemmän kuin miehelläkään. Pyykkipäivätkin jäisivät pois, jos naisen palkka

olisi niin korkea, että hänen ei kannattaisi sen takia jäädä työstä, vaan pesettää pyykki koneellisesti. Mitä tulee synnytyslomiin (joista tähän saakka vain harvat työnantajat ovat suorittaneet palkan), niin vaikka tuotannon palveluksessa olevien naisten synnytyslomista ei ole käytettävissä tilastoja, ei keskimäärin yhtä työssäkäyvää naista kohden liene edes yhtä synnytystä, koska on olemassa paljon lapsettomia, yksilapsisia ja sellaisia työntekijöitä, jotka tulevat työhön vasta, kun lapset ovat varttuneet riittävän suuriksi. Olisi kohtuutonta tällä perusteella tuomita naiset eliniäkseen alhaisemmille palkoille, ja sitäpaitsi, eivätkö synnytyslomatkin ole uuden työvoiman tuotantokustannuksia, joihin työnantajain kaiken järjen nimessä on osallistuttava?

Mitä tulee miehen perheenhuoltaja-asemaan, on vain todettava, että varsinkin meidän sodanjälkeisessä yhteiskunnassamme on tavattoman paljon leskiä, eronneita ja yksinäisiä äitejä, joiden on huollettava perhettä samalla tavalla kuin miestenkin. Ja käytännössä kuitenkin samaa työtä tekevä perheetön mies voi saada suurempaa palkkaa kuin perheenhuoltajaäiti, vaikka molempien työsuoritukset saattavat olla samanlaiset.

Työnantajien peloittelu, että naiset syrjäytettäisiin tuotannosta samapalkkaisuuden toteuttamisen jälkeen, torjutaan jo sillä toteamuksella, että yhteiskuntaelämämme ei voisi jatkua ilman yli puolta miljoonaa palkkatyötä tekevää naista. Kuinka teollisuus voisi tulla toimeen ilman 40 % työvoimaansa. Sitäpaitsi naiset ovat osoittautuneet kykeneviksi työntekijöiksi. Teollisuuden kehittyessä suurempi fyysillinen voima on yhä enemmän menettänyt merkitystään työntekijäominaisuutena, kun sensijaan näppäryys, joustavuus ja nopeus merkitsee työnantajille enemmän. Ei ole pelkoa siitä, että työnantaja palkkaisi miehiä niihin töihin, joissa naistyöntekijät ovat päässeet suurempiin tuloksiin. Lisäksi on muistettava, että naisten palkkojen korottaminen kohottaa koko työväenluokan ostovoimaa ja avaa siten mahdollisuudet tuotannon kohottamiselle ja uusille työmahdollisuuksille.

Mitä tulee naisten työtään kohtaan osoittamaan kiinnostukseen, on vain todettava, että se niin miesten kuin naistenkin keskuudessa on suoranaisesti riippuvainen siitä, onko asianomainen voinut valita haluamansa ammatin ja saanut siihen tarvittavan koulutuksen ja onko hänellä mahdollisuuksia kohota ammatissaan. Juuri nämä epäkohdat esiintyvät erittäin voimakkaina naisten kohdalla.

Väite, että nainen tulisi toimeen vähemmällä, on naurettava, vaikka sellaistakin esitetään. Tietenkin naisten on siksi, että he ovat ansainneet vähemmän, ollut pakko tyytyä alhaisempaan elintasoon tai sitten korvattava puut-

tuvat tulot ylimääräisellä työllä. Ei ole harvinaista, että perheenhuoltajaäidin on vakituisen päivätoimensa lisäksi kannettava aamuisin sanomalehtiä, käytävä jossain siivoamassa tms., jotta hän saisi kokoon perheen toimeentuloon tarvittavat varat. Työaikansa lisäksi kaikki naiset joutuvat vielä paikkaamaan, parsimaan, pesemään, keittämään, ompelemaan jne., kun miehet sitävastoin voivat teettää vastaavanlaiset työt muualla ja korvata työn rahalla.

Kuitenkaan naisen asemaa tasavertaisena kansalaisena ei ratkaise vain samapalkkaisuusperiaatteen toteuttaminen, kysymys on myös oikeudesta työhön, sivistykseen, ammattikasvatukseen ja ammatissa kohoamiseen.

TYÖTTÖMYYS JA OSATYÖTTÖMYYS

Työttömyys on meidän päivinämme myös naisille kipeä kysymys. Työmahdollisuuksien vähentyessä naisetkin joutuvat siitä monella tavalla kärsimään. Vaikka viralliset työttömyysnumerot eivät osoitakaan naistyöttömyyttä varsin mullistavana, sillä esim. v. 1952 kevättalven yli 60 000 työttömästä oli naisia vain n. 1 300, oli työttömien naisten lukumäärä todellisuudessa monikymmenkertainen. Työttömyyskortistojen pieniin lukuihin vaikuttavat monet tekijät, mm. se, että harvat kunnat ovat järjestäneet naisille sopivia työttömyystöitä. Työttömyystöissä naiset joutuvat usein raskaisiin ulkotöihin, jota niihin tottumattomat eivät voi kestää. Tai sitten heitä ei edes hyväksytä työttömyyskortistoihin, sillä työttömyysohjeiden mukaan niihin ei oteta henkilöitä, jotka tulevat toimeen muulla tavoin. Paikalliset työasiainlautakunnat tulkitsevat tätä pykälää varsin usein naimisissa oleviin naisiin.

Varsinaisen työttömyyden ohella osatyöttömyys on vaikeuttanut naisten toimeentuloa. Vaikka ei ole tarkkaa lukua siitä, kuinka suureksi tämä osatyöttömien luku eri aloilla on viimeksi kuluneiden vuosien aikana kohonnut mm. kulutustavara- ja kevytteollisuudessa, jossa etupäässä naiset työskentelevät, luku on kuitenkin huomattavan korkea. Osatyöttömyys vaikeuttaa toimeentuloa, koska ansiot alenevat tehtyjen työtuntien mukaisiksi. Porvarilliset naisjärjestöt ovat jo vuosikausia propagoineet osapäivätyötä ratkaisuna esim. perheenäitien pulmille, ja on valittaen todettava, että taistelua osatyöttömyyttä vastaan on näissä tapauksissa heikentänyt se, että jotkut naiset, joiden toimeentulo ei ole kokonaan omien ansioiden varassa, ovat nähneet osapäivätyössä toimeentulonsa ratkaisun.

Osapäivätyötä ja työttömyyttä tarkasteltaessa koko työväenluokan edun ja erikoisesti naisten tasa-arvoisuusvaatimuksen kannalta, on kuitenkin todettava, että siitä on vahinkoa molemmille.

Työnantajakapitalistit, jotka eivät halua järjestää työtä kaikille voidakseen pysyttää palkkatason alhaisena, pitävät osapäivätyötä eräänä työttömyyskysymyksen ratkaisuna antaen porvarillisten naisjärjestöjen toimia äänitorvinaan. Jotta työttömyys- ja osatyöttömyyskysymys samoinkuin perheenäitien työajan oikeudenmukaisempi ratkaisu saataisiin aikaan, koko työväenliikkeen olisi pyrittävä yleiseen 40-tunnin työviikkoon ansiota alentamatta.

TASA-ARVOISUUS YHTEISKUNNALLISESSA JA TALOUDELLISESSA ELÄMÄSSÄ

Valitettavasti meillä on työläistenkin keskuudessa vielä paljon, tosin hyvää tarkoittavia ihmisiä, joiden mielestä ihannetila olisi, jos miehet voisivat ansaita niin paljon, että naiset saattaisivat kokonaan omistautua kodille.

Naisten mukaantulo tuotantoon on kuitenkin ollut yhteiskunnan kehityslakien mukaista, eikä siinä voida astua taaksepäin puhumattakaan siitä, että voitaisiin estää työnantajat käyttämästä naistyövoimaa. Yhteiskunnan nykyisessä kehitysvauhdissa on pyrittävä sellaiseen ihannetilaan, että nainen osallistuu yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen elämään sen eri aloilla täysin tasavertaisena miehen rinnalla ja että muut elämänmuodot sovelletaan tähän siten, että lyhennetään työviikkoa, helpotetaan kodin hoitoa teknillisiä apuvälineitä käyttämällä, realipalkkatasoa korotetaan siten, että kodeissa on entistä enemmän mahdollisuuksia käyttää teollisuusvalmisteisia elintarvikkeita, pukimia jne. ja että työssäkäyvien äitien lapsille yhteiskunnan toimesta järjestetään asianmukaista päivähoitoa.

Vanhoillisten piirien taholta väitetään, että tämä asiantila merkitsisi kotien hajoamista ja koko yhteiskunnan rappeutumista, koska koti on yhteiskunnan sydän. Tämä ei voi pitää paikkaansa, päinvastoin. Kotien elämä muodostuisi entistä yhtenäisemmäksi, viihtyisämmäksi, kehittävämmäksi. Perhepiiriä ei sido enää yhteen vain pakko toimeentulon vuoksi elää yhdessä, sitä yhdistävät myös yhteiset harrastukset, yhteinen työ ja kehitystaso. Nainen ei menetä asemaansa kodin hengettärenä, mutta hän ei ole enää väsynyt ja huolien ja ylenmääräisen työn ennenaikojaan vanhentama, vaan vapaa, valistunut ja tietoinen ihminen.

Suomen naisilla on kunniakkaita taisteluperinteitä mm. äänioikeustaistelun ajoilta. Meidän on jatkettava niitä omalta osaltamme toteuttaaksemme myöskin naisten taloudellisen tasa-arvoisuuden. Huolimatta vastarinnasta, jota kapitalistit voittojensa turvaamiseksi ja oikeistososialidemokraatit heitä tukeakseen tekevät, on olemassa kaikki mahdollisuudet kysymyksen toteuttamiseen. Palkkatyötä tekeväin naisten suuri lukumäärä maassamme jo luo edellytykset sil-

le. Samapalkkaisuuskysymyksen puitteissa on mahdollista yhdistää kaikki nämä naiset, kuuluvatpa he mihin työntekijäryhmään tahansa.

Jotta samapalkkaisuus ja tasavertaisuus tulisi todellisuudeksi myöskin käytännössä, on vaadittava naisille vapaita mahdollisuuksia ammatin valintaan, ammattiopetukseen ja ammatissa kohoamiseen. Varojen puute ei saa muodostua enää kenellekään esteeksi ammattiopetuksen ja koulusivistyksen saamiseen.

Naisten laajan joukkoliikkeen järjestämistä helpottaa se, että monilla kansallisilla ja kansainvälisillä järjestöillä on yhtäläisiä naisten oikeuksia koskevia vaatimuksia ja ohjelmia. Erikoisesti on muistettava Maailman Ammattiyhdistysten Liiton ja Naisten Kansainvälisen Demokraattisen Liiton osuus jatkuvan toiminnan yhtenäisyyden järjestämisessä kaikkien järjestyneiden ja järjestymättömien naisten keskuudessa. Kansainvälisen yhteistoiminnan merkitys selviää, kun ajattelee, miten kapitalistit joka maassa viittaavat sosiaalisten uudistusten muka kielteiseen vaikutukseen maan kansainväliseen kilpailukykyyn. Kansainvälinen yhteistoiminta näidenkin vaatimusten puolesta kamppailtaessa riistää pohjan kapitalistien väittämältä. Naisten maailmankongressin ja Ammattiyhdistysten III maailmankongressin suorittama työ samapalkkaisuuskysymyksen puolesta onkin mitä suurimerkityksellisintä.

Ennen kaikkea kysymyksen ratkaisu omassa maassamme riippuu työväenluokkamme ja kansamme naisten omakohtaisesta toiminnasta. Ainoatakaan voittoa tai sosiaalista uudistusta työväenluokka ei ole saavuttanut ilman taistelua eikä ainoatakaan taistelua voida voittaa ilman laajojen joukkojen yhteistoimintaa. Tämän pitäisi syöpyä jokaisen taloudellista tasavertaisuutta tavoittelevan suomalaisen naisen tietoisuuteen.

On mahdollista avata nuorisolle tie onnelliseen tulevaisuuteen, puolustaa voitollisesti naisten vaatimuksia ja helpottaa vanhojen työläisten elämää.

Isien ja äitien ei enää tarvitse kadottaa lapsiaan sodissa, koska kansat haluavat päästä yhteisymmärykseen, tehdä työtä yhdessä ja elää rauhassa.

(MAL:n vetoomuksesta maailman työläisille)

Katsauksia

EINO NEVALAINEN:

Porvarillista taloustiedettä ja talouspolitiikkaa

Olli J. Uoti: Talousjärjestelmä muuttuu. 132 siv. Tammi.

Toveri Lehénin arvostelu Uotin kirjasta Kommunistin edellisessä numerossa koski Uotin tai, kuten Lehén oikeutetusti toteaa, Väinö Tannerin käsityksiä sosialismista ja antoi samalla arvion koko teoksesta luonnehtiessaan sen matalatasoiseksi propagandasepustukseksi, jonka ostamiseen kenelläkään ei ole syytä. Koko asian voisi pitää sillä kuitattuna, ellei kirja sisältäisi myös esitystä kansantaloudellisista ilmiöistä ja sosialidemokraattien kansantaloudellisista tavoitteista. Sen tarkoituksena on varustaa sosdem.puolueen agitaattorit ja oppilaitokset tätä alaa koskevalla aineistolla ja korvata siten puute, joka on tähän saakka vallinnut, kun koko sosdem.puolueen taloudellinen opetus on ratkaisevasti nojautunut välittömästi porvarilliseen taloustieteelliseen ja talouspoliittiseen kirjallisuuteen.

Asiallista muutosta kirjan ilmestyminen ei tosin aiheuta, sillä siinä esitetyt kansantaloudelliset katsomukset on ammennettu suoraan porvarillisen taloustieteen uusimman ja samalla latteimman suunnan edustajilta, jotka poikkeuksetta rajoittuvat vain kuvailemaan kapitalistisen talousjärjestelmän eräitä pintailmiöitä peläten kuin vihtahousu ristinmerkkiä kaikkia selityksiä tuota järjestelmää ohjaavista kehityslaeista.

Silloinkin kun tämä kirjallisuus uskaltautuu arvostelemaan eräitä kapitalismin räikeimpiä epäkohtia, se valitsee arvostelun kohteeksi sellaiset ilmiöt, joista vaikeneminen on suorastaan mahdotonta, ja suorittaa arvostelunsa mieluummin hyökkäämällä jo satakunta vuotta sitten kumottuja liberalismin opinkappaleita vastaan. Näin menettelee myös maisteri Uoti. Hänen arvostelustaan voidaan sanoa savolaisukon tapaan, että "mikä siinä on ommoo, ei ou hyvvöö ja

mikä on hyvvöö ei ou ommoo" — vaan lainattu tuolta Uotin väittämän mukaan vanhentuneelta ja "historiallisissa diagnooseissaan" erehtyneeltä Marxilta. Nuo lainaukset ovat kyllä vain kuulopuheiden perusteella tehtyjä, sillä marxilaisuuden tuntemisesta ei tätä teoreetikkoa ainakaan voida syyttää. Hänen tietonsa siitä ovat peräisin ehdottoman puhdashenkisistä porvarillisista koulukirjoista.

Minkälaiseksi Uoti kuvailee taloudelliselta rakenteeltaan ja olemukseltaan sen yhteiskunnan, jossa me elämme? Ennen kaikkea kiintyy huomio siihen, että Uoti monien porvarillisten taloustiedettä selostavien tavoin välttää määrittelemästä nykyistä tuotantotapaa kapitalistiseksi. Hän koettaa kaikin tavoin salata sen todellisen luonteen. Kun hän esim. (s. 39) taloudellisia riippuvaisuussuhteita selostaessaan luettelee "yhteiskuntatalouden osasia", luettelossa ovat sekä yhteiskunnan hyväksi tuottavaa työtä tekevät, työosuutensa jo aikaisemmin suorittaneet, työosuuttaan suorittamaan valmistautuvat että sellaiset, jotka sairauden tms. syiden vuoksi eivät kykene työpanostaan antamaan, mutta yksi ryhmä puuttuu — ne, jotka elävät toisten työn riistolla, kapitalistit.

Myöhemmin tosin puhutaan yrittäjistä, tuotantovoimien valtiaista, jopa pääoman omistajistakin, mutta vain sivumennen, eikä koskaan kapitalisteina, vieraan työvoiman riistäjinä, vaan tuotannon johtajina ja järjestäjinä. Heidän liian suurta vaikutusvaltaansa paheksutaan, mutta vain sen vuoksi, että he eivät ehkä kykene aina näkemään kokonaisuuden etuja. Sen sijaan ei kirjoittajalla ole mitään sanomista siitä, että nämä "tuotannon johtajat" anastavat itselleen leijonanosan yhteiskunnassa tuotetuista arvoista osallistumatta millään tavoin tuotannolliseen toimintaan, jonka asiallinen johtaminenkin on nykyisin jätetty palkatuille henkilöille.

Vaara, joka aiheutuu yksityisten henkilöiden liian suuresta vaikutus- ja päätösvallasta ei kuitenkaan Uotin mielestä ole enää kovin suuri, koska vallitseva talousjärjestelmä onkin jo siirtymävaiheen sekajärjestelmä, "joka sisältää niin hyvin yksityiskapitalismin ja markkinatalouden kuin suunnitelmataloudenkin piirteitä" (s. 64), ts. yksityiskapitalismista ollaan jo hyvää vauhtia siirtymässä demokraattiseen sosialismiin.

Yhtä huolellisesti kuin Uoti pyrkii salaamaan kapitalistisen riiston, joka on kapitalistisen tuotantotavan olennaisin piirre, yhtä täydellisesti hän hämää myös pääoman todellisen luonteen. Mitään uutta hän ei tässä, enempää kuin muissakaan suhteissa esitä, toistaapahan tunnontarkasti kaikissa porvarillisissa kansantaloustieteen alkeiskirjoissa esitetyn opin, jonka mukaan pääoma on yhtä vanha kuin ihmiskuntakin, on aina ollut ja tulee aina olemaan, koska tuotantovälineet sellaisenaan ovat pääomaa, lainkaan siitä riippumatta, minkälaisesta yhteiskunnasta on kysymys, kuka ne omistaa, ja miten niitä käytetään.

Hänellä ei tietysti ole aavistustakaan Marxin käänteentekevästä keksinnöstä, että pääoma on historiallinen ilmiö, joka on nykyisessä muodossaan ilmaantunut vasta kapitalistisen tuotantotavan mukana ja sen mukana häviääkin, että pääomaa eivät ole tuotantovälineet sellaisenaan vaan ainoastaan ne arvot, missä muodossa ne esiintynevätkin, joiden avulla palkkatyöläiset pakotetaan työskentelemään päivittäin kauemmin kuin mitä tarvitaan heille työpalkkana maksetun arvosumman luomiseen, pääomaa ovat vain sellaiset arvot, joiden avulla tuotetaan lisäarvoa.

Uoti sen sijaan näyttää uskovan vilpittömästi koulukirjojensa opetuksiin, jotka kertovat, että jo alkukantaisen villin kivikirves ja puunuija olivat pääomaa ja että tuo karvainen esi-isämme oli täysiverinen kapitalisti.

Tekisimme Uotille kuitenkin vääryyttä, ellemme jo tässä yhteydessä toteaisi eroa, joka on hänen ja porvarillisen taloustieteen välillä tässä kysymyksessä. Kun viimeksi mainittu pääoman ikuisuudesta tekee sen johtopäätöksen, että kapitalistinen tuotantotapa on aina ollut ja tulee aina säilymään nykyisellään, Uoti "sosialistina" sen sijaan opettaa, että vaikkakin kapitalismi säilyy edelleen, niin ei kuitenkaan nykyisenä yksityiskapitalismina, vaan se muuttuu sosialidemokraattien ponnistusten ansiosta valtiokapitalismiksi demokraattiseen sosialismiin siirryttäessä.

Kun kapitalistisen tuotantotavan perusteet on näin täydellisesti onnistuttu sotkemaan ja hämäämään, ei enää ole suurta arvoa kaikella muulla, mitä Uoti kapitalistisesta järjestelmästä tietää kertoa, vaikka ne eivät olisikaan, kuten nyt, yksinomaan porvarillisesta taloustieteestä melko irrallisesti siepattuja yksityiskohtia. Mainittakoon niistä kuitenkin muutamia.

Taistelu kansantulon jaosta aloitetaan määrittelemällä kansantulo sellaisena kuin sen määrittelevät kaikki porvarilliset taloustieteilijät yrittämättäkään arvostella virheitä ja väärennyksiä, joita sen laskemisessa kaikissa porvarillisissa maissa harjoitetaan. Itse taistelusta, jota käydään kansantulon jaosta, Uoti tietää kertoa sen hämmästyttävän uutisen, että "ainakin yksityiset tuotantovoimia hallitsevat piirit yrittävät tietyissä rajoissa painaa työvoiman korvauksen alhaiseksi". Hän kiiruhtaa kuitenkin heti rauhoittamaan työläisiä: "tietyt rajat on ymmärrettävä siten, että työnantajalla

ei ole suinkaan mitään sitä vastaan, että työntekijän elintaso nousee, koska tämä pystyy silloin entistä parempiin työnsuorituksiin". (siv. 44). Eipä tietysti. Merkillistä vain on, minkä vuoksi nuo työnantajat sitten aina vastustavat työntekijäin elintason nousua, niin että työläisten on jokainen vähäinenkin palkankorotus hankittava taistellen noita hyväntahtoisia työnantajia vastaan.

Siltä varalta, että työläiset eivät ottaisi täydestä vakuutteluja kapitalistien hyväntahtoisuudesta, nuori maisteri varoittaa heitä sormi pystyssä: "Toisaalta työntekijöillä ei ole järkevästi ajatellen etua siitä, että heidän osuutensa työn tuloksista jollakin tuotannon alalla pakotettaisiin niin suureksi, että tuotantoala kävisi kannattamattomaksi, koska silloin on aina vaara työmahdollisuuksien menettämisestä." (siv. 44) Tuskinpa tarvinnee huomauttaa, että koko kapitalistisen järjestelmän ajan kaikki tuotannon alat ovat olleet juuri kannattavaisuuden alirajalla tai suorastaan kannattamattomia aina silloin, kun työläiset vaativat palkankorotusta, enempää kuin sitäkään, että oikeistososialidemokraatit ovat yleensä olleet tässä asiassa kapitalistien kanssa samaa mieltä. Niinpä esim. meillä v. 1951 heidän toimestaan solmittiin ns. linnarauha, estettiin työläisten palkankorotukset samaan aikaan kun kapitalistit lisäsivät enimmäisvoittojaan lähes 100 miljardilla markalla.

Rahateoriasta ei ole paljon sanottavaa, siinä toistuvat kaikki uudemman porvarillisen taloustieteen päättömyydet aina kultarahan inflaatioon ja paperirahajärjestelmälle suitsutettuun ylistykseen saakka. Samoin inflaatio- ja deflaaatioesityksessä. Kuten opettajansakin, Uoti muistuttaa markkinajonglööriä leikitellessään inflaatiolla ja deflaatiolla heitellen niitä vuoroin ylös, vuoroin alas ja siepaten ne aina taitavasti hoidetuin valtion toimenpitein kiinni, etteivät ne pääse tekemään pahojaan, edellinen aiheuttamaan "sijoitushalun epätervettä kasvua" ja hintojen nousua ja jälkimmäinen sijoitustoiminnan heikkenemistä ja työttömyyttä. Yrityksessään selittää esim. työttömyys deflaation eli rahapoliittisten toimenpiteiden aiheuttamaksi, jota vastaan voidaan taistella hyvin hoidetun inflaation avulla, Uoti on samalla kannalla kuin SAK:n julkaisema Pitkän tähtäimen ohjelma, sekavin suomenkielellä ilmestyneistä kirjoista. Herää epäilys, että sekin olisi maisteri Uotin kynästä peräisin.

Kulutus ja investointi on huolellisesti tutkittu aina sen selittämiseen saakka, miksi tehtaan johtajan henkilöauton hankkiminen on kulutusta, mutta saman tehtaan kuorma-auton hankkiminen investointia. Sen pitemmälle ei teoreetikkomme sitten jaksakaan mennä. Häneltä unohtuu kokonaan sellainen kysymys, kuin mistä pääasiassa tulevat ne arvot, joita investoidaan, ts. työläisten riistolla hankittu lisäarvo ja miten tapahtuu sen muuttuminen, kasautuminen pääomaksi. Samoin hän ei tietysti yritäkään löytää selitystä niihin lakimääräyksiin, jotka säätelevät pääomien kasautumista, siis investointien ja kulutuksen välisiä suuruussuhteita, sillä silloin hänen olisi täytynyt turvautua Marxiin, joka opissaan pääoman kasautumisesta todisti tieteellisen pätevästi tuon suhteen olevan riippuvainen palkkatyöläisten riiston suuruudesta, muista tekijöistä tässä puhumatta.

Uoti esittää hurskaita toivomuksia investointien säännöstelemisestä ja valvonnasta surullisen kuuluisan lordi Keynesin teoriain mukaisesti nähtävästi aavistamattakaan, että sen jälkeen kun oikeistososialidemokratia oli omaksunut hänen oppinsa, lordi itse on Englannissa suoritettujen osittaiskokeilujen perusteella huomannut niiden paikkansapitämättömyyden ja luopunut niistä. Minkälaisiin mielettömyyksiin nuo opit johtavat, siitä on oivallisena todistuksena käsiteltävässä kirjassa esitetty ohje: "Edelleen pitäisi kulutuksen ja investointien suhde saada joustavaksi, so. keskitetyillä toimenpiteillä pitäisi mahdollisimman nopeasti pystyä supistamaan toista toisen laajentuessa." (siv. 54) Toisin sanoen, kun investoinnit lisääntyvät, so. tuotanto laajenee, pitäisi kulutusta supistaa ja päinvastoin, kulutuksen laajentuessa on tuotantoa supistettava. Todella nerokasta.

Suhdannevaihteluista ts. kapitalistisista liikatuotantopulista esitetään joukko porvarillisessa taloustieteessä eri aikoina vallalla olleita teorioita. Ihme kyllä Uoti suhtautuu ivallisesti Jevonsin aurinkopilkkuteoriaan. Hän ei nähtävästi tiedä, että se erilaisina muunnelmina on nykyisin USA:ssa suuressa muodissa. Toivotaan, että tietämättömyyttä pidetään tässä tapauksessa lieventävänä asianhaarana eikä tätä "nuorta tekijää" julisteta uransa alussa epäamerikkalaiseksi ja kommunistiksi, sillä me kommunistit olemme vaatimatonta väkeä ja tunnemme itsemme aina hiukan vaivautuneiksi tuontapaisten varhaiskypsyneiden oppineiden seurassa.

Porvarillisen taloustieteen pulateoriain taimitarha on kuitenkin niin laaja ja rehevä, ettei yhden teorian jalkoihin polkemista juuri huomaakaan. Niinpä Uotillekin jää niitä vielä 4—5 kpl, joiden välillä hän sitten seisoo epätietoisena minkä valita. Mutta keksii vihdoin yhtä yksinkertaisen kuin nerokkaankin ratkaisun: valitsee ne kaikki. Ja sitten he elivät onnellisina elämänsä loppuun asti — talouspulien koskaan häiritsemättä heidän onneaan, sillä jokaisella Uotin viidestä valitusta oli hallussaan ehdottoman tehokas oma taikasanansa liikatuotantopulien poismanaamiseksi.

Kerrottuaan lukijoilleen vielä pikaisesti ja pinnallisesti, liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä välttäen, vapaan kilpailun kuolemasta ja keskittymisen astumisesta sen tilalle Uoti siirtyy selostamaan sosialidemokraattisia kansantaloudellisia tavoitteita ennen kaikkea nykyisessä sekajärjestelmässä, jolle on ominaista, että yhteiskunta paraikaa siirtyy yhteiskuntamuodosta toiseen, toinen jalka yksityiskapitalismissa, mutta toinen jalka jo demokraattisessa sosialismissa. Aluksi torjutaan jyrkästi väitteet sosialidemokratian "aatteellisesta köyhyydestä". Sellaiset syytökset johtuvat pelkästä ymmärtämättömyydestä, siitä että ei käsitetä sosialidemokratian "prosessuaalista luonnetta", sitä, että sen aatteet muuttuvat tilanteen muuttuessa, ja kun tilanne muuttuu tämän tästä, on sosialidemokratialla hyvin paljon aatteita. Sellaista aatteellista rikkautta voi nimittää yhtä hyvin aatteettomuudeksi, opportunismiksi.

Sen jälkeen saamme kuulla jo Suomen Sosdem. puolueen uudessa ohjelmassa virallisesti julistetun periaatteen, että oikeistososialidemokratialle reformit porvarillisessa yhteiskunnassa ovat itse yhteiskunnallisen vallankumouksen suorittamista. Samaa periaatetta sovelletaan taloudelliselle alalle antamalla ymmärtää, että jokainen porvarillisen valtion valvontatoimenpide talouselämässä, jokainen porvarillisen valtion haltuunsa ottama uusi tuotantolaitos jne. on sellaisenaan sosialismin rakentamista.

Ja kun näin on, voikin Uoti livahtaa takaisin nykyiseen kapitalistiseen yhteiskuntaan vatvomaan samoja kysymyksiä, joita hän jo edellisessä osassa oli käsitellyt. Nyt hänellä valtion valvonta, hätäaputöiden järjestäminen, palkkapolitiikka, asuinrakennustuotanto ja sosiaalipolitiikkaa ja niiden ratkaisut porvarillisessa yhteiskunnassa porvarillisen valtion suorittaminakin ovat sosialistisia toimenpiteitä. Edellyttäen tietysti, että kaikki tapahtuu sosialidemokraattien ohjeiden mukaisesti, ts. etupäässä kapitalistsista järjestelmää puolustelevasta ja säilyttämään pyrkivästä porvarillisesta taloustieteestä ja sosiaalipolitiikasta sellaisenaan lainattujen reseptien mukaan.

Pari esimerkkiä riittänee. Ensimmäiseksi työllisyyspolitiikka, johon kuuluu täystyöllisyyden ylläpitäminen, jopa niin kiinteästi, että "jos sosialidemokratia ei pysty hoitamaan työllisyystilannetta, niin se joutuu sangen kestämättömään tilaan." (siv. 74) Tähänastiset kokemukset eivät ainakaan ole kovin rohkaisevia sosialidemokraateille. Työttömyys on kaikissa maissa joko jo muuttunut kroonilliseksi tai on sellaiseksi muuttumassa, kuten meillä, ja on varmaa että kapitalistisen järjestelmän vallitessa, vaikka sen toinen jalka olisikin demokraattisessa sosialismissa, täystyöllisyyden ylläpitäminen on mahdottomuus. Ne jotka sellaista työläisille lupailevat, ovat petkuttajia. Uoti itsekin näyttää aavistavan asian oikean laidan, koska hänen mielestään kausityöttömyys on meidän oloissamme väistämätön ja sen lieventämiseksi järjestettyjä hätäaputöitä on pidettävä sosialismin viimeisenä sanana tällä alalla.

Suhdanne- ja rakennetyöttömyys, so. pitkäaikainen tai kroonillinen työttömyys kuuluu sen sijaan olevan vältettävissä. Ei tarvita muuta kuin "lisätään kulutusta antamalla enemmän tuloja niiden yhteiskuntaryhmien — käytännöllisesti vähätuloisten — käyttöön, jotka käyttävät saamansa tulonlisän välittömästi lisättyjen kulutustarpeidensa tyydyttämiseen. Näin saavutetaan nopea ja tehokas menekin lisäys, ja menekkipula on kansantaloutta ja yleisiä sosiaalisia tarkoituksia palvelevalla tavalla siirtynyt pois päiväjärjestyksestä." (siv. 74) Voi pyhä yksinkertaisuus. Todella tehokas keino, se muistuttaa paljon Marie Antoinetten neuvoa leivänpuutettä valitteleville Pariisin köyhille: syökää vehnästä. Yhtä vähän kuin kuningatarta huoletti se, mistä nälkäiset köyhät vehnästä saavat, yhtä vähän Uotia huolettaa kysymys, miten porvarillisessa yhteiskunnassa, kapitalistien valvoman porvarillisen valtion asioista määrätessä kapitalistit voidaan pakottaa maksamaan työläisille entistä suurempaa palkkaa pulan aikana, kun laaja työttömyys päinvastoin tekee näille mahdolliseksi palkkojen alentamisen.

Yhtä lapsellista, ellei pahempaa on se palkkapolitiikka, jota Uoti suosittelee sosialistisena. Siinä toistetaan ilman muuta SAK:n oikeistolaisjohtajien perusteettomat väitteet palkkojen osuudesta kansantulossa, tosin hiukan lievennetyssä muodossa. Lindblomin mukaan palkat ovat yli 60 % tuotantokustannuksista, Uoti tyytyy väittämään palkkatulojen olevan yli puolet kansantulosta. Samoin palataan järkevämpien oikeistososialidemokraattien jo välillä hylkäämään oppiin palkankorotuksista inflaation syynä ja syventäjänä, mennäänpä niinkin pitkälle, että yleistä palkankorotusta suoraan nimitetään "kertainflaatioksi" (siv. 77).

Uotin, kuten muidenkin oikeistososialidemokraattien mielestä palkankorotukset ovat yleensä pahasta, pienin paha on "näkymätön palkkojen korottaminen"', joka muka tapahtuu silloin, kun työn tuottavuus nousee. Mutta parempi on, jos "pyritään reaalisen palkkatason nousupyrkimys huomattavalta osalta korvaamaan pyrkimyksellä nostaa yhteiskunnan sosiaalisia velvoitteita, perheen-, lasten-, sairaus-, vanhuuden- ja työkyvyttömyyden turvaa ja yleisen asumistason nousua..." (siv. 79).

Vaikka onkin selvää, että työläisten on taisteltava sosiaalivakuutuksen ja valtion ja kuntien sosiaalisen huollon kehittämiseksi,

se ei saa johtaa työpalkkojen korottamiseksi käydyn taistelun heikentymiseen, sillä tässä on kysymys kahdesta eri asiasta, jotka eivät voi korvata toisiaan eivätkä liioin sulje pois toisiaan. Missään tapauksessa eivät sosiaaliset edut voi korvata realipalkkojen nousua jo senkään vuoksi, että sellaiset edut, silloinkin kun niitä yleensä taistellen onnistutaan hankkimaan, saadaan vain tavattoman hitaasti, mutta voidaan menettää hetkessä, kuten nyt uhkaa tapahtua. Toisaalta suurin osa noista sosiaalisista eduista on koko työväenluokkaan nähden vain näennäisiä, työväenluokka joutuu ne itse maksamaan korotettujen verojen muodossa, vallitseva tulostaso säilyy entisellään, tapahtuu ainoastaan pientä tasoittumista, heikoimmassa asemassa olevat saavat osan ennen paremmassa asemassa olleiden tuloista. Mutta sellainen ei merkitse työväenluokan elintason nousua.

Siitä uudesta yhteiskunnasta, johon Uotin mukaan olemme jo hyvää vauhtia siirtymässä, on vaikea mitään sanoa, siksi vähän siitä hänen kirjassaan kerrotaan. Mutta se vähä mitä sanotaan, panee aavistelemaan, että tuo demokraattinen sosialismi muistuttaa nykyistä porvarillista yhteiskuntaa kuin herne toista hernettä, ainoa olennainen eroavaisuus on jo edellä mainittu yksityiskapitalismin korvaaminen valtiokapitalismilla. Ei ole ihme, vaikka oikeistososialidemokraatit eivät pidä erikoista kiirettä tuohon yhteiskuntaan pääsemisellä, sillä varsin monet heistä, mukana myös Uotille "arvokkaita neuvoja" antanut Väinö Tanner menettäisivät siinä enemmän kuin voittaisivat, vaikka saisivatkin täyden korvauksen sosialisoiduista yrityksistään, kuten Uoti lupaa.

Lopuksi todettakoon, että Olli J. Uotin kirja "Talousjärjestelmä muuttuu" on opettavainenkin. Se osoittaa havainnollisesti, miten pitkälle oikeistososialidemokratian aatteellinen rappeutuminen on ehtinyt, miten se ammentaa kaikki taloustieteelliset ja talouspoliittiset katsomuksensa porvarillisista lähteistä porvarillisten valistustyöntekijäinsä välityksellä.

~~~~~~

"Yleiset palkkojen korotukset ovat nykyisenlaisissa olosuhteissa etukäteen epäonnistumaan tuomittuja yrityksiä muuttaa tulonjakaantumista. Nykyisen hallituksen — niin työväenhallitus kuin se onkin — ei senvuoksi pidä kaihtaa asennoitumista tiukasti yleisiä palkankorotuksia vastaan."

(Unto Varjonen, Sosialistinen Aikakauslehti 9/1948.)

Sosdemjohtajain omia sanoja

● ● ● *KOMMUNISTIN TOIMITUS on halunnut palauttaa mieliin eräitä pieniä katkelmia sosdem.puolueen johtajain lausunnoista. Tähän poimitut lausunnot koskevat sosdem.johtajain asennetta vakauttamis- eli nälkiinnyttämispolitiikan toteuttamiseen.*

"... sillä sosialidemokraatit ovat muodostaneet vakauttamislinjan lujan selkärangan. Ilman sosialidemokraattien tehokasta myötävaikutusta ei mitään vakauttamisohjelmaa olisi voinut syntyä eikä sen mukaista politiikkaa olisi voitu harjoittaa."

(Hämeen Kansa 22/12 -51.)

*

"Linnarauhan aikana syntyi talouspoliittisessa suunnitteluneuvostossa n.s. tasapaino-ohjelma... se on ohjelma, jonka kautta pyritään takaamaan yhteiskunnassa *tasainen ja korkea työllisyys sekä luomaan edellytykset elintason pysyvälle nousulle*... olosuhteisiin katsoen on pidettävä nyt syntynyttä sopimusta kaikista... huolimatta saavutuksena. Joka sitä arvostelee esittäköön p a r e m m a n ohjelman..."

(Väinö L e s k i n e n, Pohjolan Työ 27/11 -51.)

*

"Ja yhtymällä keväällä solmittuun linnarauhasopimukseen sekä hyväksymällä syksyllä valmistuneen taloudellisen tasapaino-ohjelman, SAK on osoittanut myös käytännössä, että palkkatyöväki on osaltaan valmis uhrauksiinkin inflaation pysähdyttämiseksi ja taloudellisen sekasorron välttämiseksi, mikäli myös muut eturyhmät ovat valmiit kantamaan tehtävässä oman osansa."

(S.S. 7/2 -52.)

*

"Juuri vähävaraisen kansanosan kuitenkin jos kenenkään kannattaa myös maksaa jotakin siitä, ettei taloudellinen tilanne sen kannalta katsellen joudu täydelliseen umpikujaan, vaan että päästään vakiintuneempiin oloihin."

(S.S. 18/1 -52.)

*

"... on välttämätöntä jo ensi vuoden budjettia silmällä pitäen karsia menoeriä, joihin helpommin päästään käsiksi ja samalla valmistautua perusteellisempaan teurastukseen."

(S.S. 15/5 -52.)

*

"Kustannustasoa alennettaessa ei palkkojen osuutta voida sivuuttaa jollakin sellaisella tylsämielisellä väitteellä, että esim. selluloosan tuotannossa palkat muodostaisivat muka vain 5 % kustannuksista. Toisaalta on epäoikeudenmukaista sallia palkkojen alennuksia pelkästään vientituotannon palveluksessa olevien osalta... kustannustason alentaminen on suoritettava laajalla rintamalla... Tehtävä on erittäin vai-
~~~~~~

kea, paljon vaikeampi kuin inflaation toimeenpaneminen, mutta se olisi samalla suurenmoinen kypsyyskoe nimenomaan työväenliikkeen kannalta katsoen."

(Unto Varjonen, Sosialistinen Aikakauslehti 5/1953.)

*

"Kustannustasomme on kieltämättä korkea eikä teollisuus luonnollisesti voi pitkää aikaa toimia tappiolla. Teollisuutemme on siis saatava kilpailukykyiseksi... me haluamme olla mukana kustannusten alentamisessa ja siksi on paikallaan esittää toteuttamiskeinoja."

(Penna Tervo, S.S. 8/4 -53.)

*

"Yhtiöiden valtiolle suorittamaa tuloveroa alennetaan määräajaksi kohtuulliseksi harkittavalla määrällä."

(Kynnysohjelmasta.)

*

"On selvää, että meidän on päästävä alempaan kustannustasoon voidaksemme kilpailla maailmanmarkkinoilla, ja me sosialidemokraatit olemme mielellämme mukana yrittämässä etsiä probleemalle ratkaisua."

(Fagerholm, H.S. 13/8 -53.)

*

"Meitä ei sinänsä kiinnosta kenen omistuksessa tehtaat ovat, jos päästään pysyvään varmuuteen tuotannon tulosten oikeudenmukaisesta jakautumisesta ja työnsaannin ehdottomasta turvaamisesta."

(Leskinen, S.S. 3/5 -53.)

*

"Silloisen (parikymmentä vuotta sitten) 'teurastuskomitean' ehdotuksesta valtion menoja alennettiin n. 10 %:lla. Palkatkin alennettiin samassa suhteessa... Eiköhän tässä ole vihje, joka osoittaa, miten nytkin tulee käymään?"

(Väinö Tanner, Kansamme talous 14/1 -53.)

*

"Meidän on saatava teollisuutemme kilpailukykyiseksi ulkomaisilla markkinoilla ja silloin emme voi myöskään välttyä siltä, että palkkoja on alennettava."

(Väinö Tanner KK:n hallintoneuvoston kokouksessa 20/4 -53.)

*

"...mikä on se toinen yhteiskuntaryhmä, joka voidaan pakottaa vähentämään kulutustaan, syömään vähemmän ja huonompaa ruokaa, pukeutumaan huonommin, muuttamaan ahtaampiin asuntoihin jne? Kapitalistit ja suurviljelijätkö? Tuskin pienimmässäkään määrin..."

(Unto Varjonen, Sosialistinen aikakauslehti 9/1948.)

*

"Ei liene ensimmäinen kerta, jolloin piruja ajetaan riivatusta ulos belsebubien avulla. Kova tauti vaatii joskus kovia lääkkeitä, jopa myrkkyäkin."

(Penna Tervon S.S:ssa 27/1 -51 julkaistusta puheesta.)

*

"Me katsomme voivamme käydä vaaleihin varsin tehokkain vaalitunnuksin."

(Penna Tervo.)

Merkkipäiviä

Lokakuu

1. 1949 perustettiin Kiinan kansantasavalta. Kiinan kansallispäivä.

3. 1945 MAL perustettiin.

4. 1915 ensimmäinen kansainvälinen nuorisopäivä.

4. 1881 O. W. Kuusinen syntyi.

7. 1949 Saksan demokraattinen tasavalta perustettiin.

10. 1834 Aleksis Kivi syntyi.

14. 1920 Suomen ja Neuvostoliiton välillä allekirjoitettiin rauha.

15. 1944 Suomi—Neuvostoliitto-Seura perustettiin.

28. 1918 Tshekkoslovakian kansallispäivä.

29. 1944 SKDL perustettiin.

30. 1905 Suurlakko Suomessa alkoi.

31. 1944 SKP sai toimintaoikeudet julkisena puolueena Suomessa.

SISÄLTÖ:

Aimo Aaltonen: Ystävyyden kausi Suomen ja Neuvostoliiton kansojen suhteissa 481

G. M. Malenkov: Kansainvälinen tilanne ja Neuvostoliiton ulkopolitiikka ... 486

Antti Timonen: Kolme perusehtoa sosialismista kommunismiin siirryttäessä 499

Antti Hyvönen: Luentoja Suomen työväenliikkeen historiasta III 504

Kaarlo Mäkinen: Sosdemjohtajain politiikka ammattiyhdistysliikkeessä .. 518

Elsa Aaltonen: Sama palkka samasta työstä 523

KATSAUKSIA

Eino Nevalainen: Porvarillista taloustiedettä ja talouspolitiikkaa 533

Sosdemjohtajain omia sanoja 541

Mistä saisin aineistoa 543

Toimitus ja konttori: Helsinki, Kotkankatu 9. Toimitus: puhelin 70 491/65, (päätoimittaja kotiin 493 204). Konttori: puhelin 70 491/14, suora johto 779 214. Postisiirtotilin n:o 78444.

Toimituskunta: Matti Janhunen (päätoimittaja), Sulo Suvanto, Tuure Lehén, Heikki Kuusinen, Aili Mäkinen, Eino Nevalainen.

Tilaushinnat: kotimaassa 1/1 vsk. 600:—, 1/2 vsk. 300:—, 1/4 vsk. 150:—, Ruotsiin, Tanskaan, Norjaan ja Islantiin 1/1 vsk. 720:—, 1/2 vsk. 360:—, 1/4 vsk. 180:—, muualle ulkomaille 1/1 vsk. 900:—, 1/2 vsk. 450:—. Irtonumerot mk 60:—.

ta tarpeellista tietokirjallisuutta

RL MARX

PALKKA, HINTA JA VOITTO

74 sivua. Hinta nid. 180:—.

Tieteellisen sosialismin perustaja käsittelee tässä teoksessaan sitä jo viime vuosisadalla esiintynyttä ja nykyään jälleen Suomessakin muotiin tullutta väitettä, että palkkojen korotus ei paranna työläisten asemaa, vaan johtaa hintojen nousuun. Marx kumoaa tuon väitteen osoittaen sen sekä teoreettisesti vääräksi että käytännössä vaaralliseksi.

SATA KYSYMYSTÄ JA VASTAUSTA NEUVOSTOLIITON OLOISTA

170 sivua. Hinta nid. 250:—, sid. 350:—.

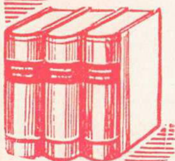
Monien Neuvostoliitossa vierailleiden Euroopan, Amerikan ja Aasian maiden valtuuskuntien toivomuksesta on julkaistu tämä teos, joka sisältää lyhyet vastaukset tavallisimmin esitettyihin, neuvostovaltion rakennetta, sen ulko- ja sisäpolitiikkaa, taloutta, kulttuuria ja kansalaisten jokapäiväistä elämää koskeviin kysymyksiin.

EINO NEVALAINEN

KANNATTAAKO KAUPPA?

64 sivua. Hinta 150:—.

Tässä kirjassa tarkastellaan eräitä ulkomaankauppaan liittyviä talouspolitiikkamme päivänpolttavia ongelmia. Lainkaan riippumatta siitä, hyväksyykö lukija tekijän esittämät katsomukset vai ei, on niihin tutustuminen jokaiselle hyödyllistä ja uusia näköaloja avaavaa.

KANSANKULTTUURI OY

Helsinki — Simonkatu 8

Hinta 60:—.

Helsinki 1953, Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön Kirjapaino